

К.бр.1823/04

У ИМЕ НАРОДА

ОКРУЖНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Биљане Синановић – Председника већа и Оливере Анђелковић- члана већа, те судија поротника Славише Павловића, Вукашина Ђурића и Добриле Илић чланова већа, са записничарем Слободанком Недељковић, у кривичном поступку против окривљеног ЦВЈЕТАН САШЕ због кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из чл. 142 став 1 КЗ СРЈ и неовлашћено држање ватреног оружја и муниције из чл. 33 ст.1 Закона о оружју и муницији РС, по оптужници ОЈТ из Београда Кт.бр.1273/02 од 13.2.2004, године, прецизираној и измењеној 8.06.2005 године, након одржаног главног, јавног претреса дана 18, 19 и 20.05.2005 године, 6., 7. 9, 16. и 17.06.2005 године у присуству заменика ОЈТ-а Душанке Дадих, окр. Цвјетан Саше, бранилаца окривљеног адвоката Ђорђа Калања, адвоката Горана Родића, адвоката Илије Радуловића и адвоката Ђорђа Мамуле, те пуномоћника оштећених Наташе Кандић и адвоката Драгољуба Тодоровића, донео је и дана 17.06.2005 године јавно објавио

ПРЕСУДУ

Окривљени ЦВЈЕТАН САША из Ветерника, улица 19. маја бр.6, рођен 20. децембра 1975. године у Задру, од оца Милана и мајке Милке рођ. Атлагић, држављанин СРЈ, са завршеном средњом војном школом, машин-бравар, неожењен, без деце, без имовине, са регулисаним војном обавезом, осуђиваном пресудом Вишег суда у Бијелом Пољу К.број 36/01 од 10.11.2001 године због кривичног дела из члана 201 став 1 КЗ ЦГ на казну затвора у трајању од шест месеци и пресудом К.1260/00 Општинског суда у Новом Саду од 16.11.2004 године због кривичног дела из члана 62 став 2 КЗ РС условном осудом – казном затвора у трајању од једне године условно на четири године,

КРИВ ЈЕ

Што је:

На дан 28.03.1999. године, око 10,00 часова, у Подујеву, заједно са неколико лица као припадници јединице "Шкорпиони", у резервном саставу Министарства унутрашњих послова Републике Србије и оружаних снага СР Југославије, за време рата између СР Југославе и коалиције НАТО Пакта, који је отпочео бомбардовањем снага НАТО Пакта на територију СР Југославије, и оружаног сукоба са припадницима наоружане организације тзв.

“ОВК”, кршећи правила међународног права за време оружаног сукоба противно члану 2. став 1. и члану 3. став 1. тачка 1. и став 2. тачка а. и ц. IV Женевске конвенције о заштити грађанских лица за време рата од 12.08.1949. године, и противно члану 51. став 1. став 2. и став 3., члану 76. став 1. и члану 77. став 1., допунског Протокола I уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава међународних оружаних сукоба, те противно члану 4. став 1. и став 2. тачка а. и е. и члану 13. допунског Протокола II уз Женевске конвенције од 12.08.1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба, према цивилном становништву албанске националности које није учествовало непосредно у непријатељствима, нечовечно поступао, те учествовао у повређивању телесног интегритета деце и вршењу убиства жена и деце и то тако што је, по доласку своје јединице у Подујево, на раскрсници ул. Косанчићев Венац и ул. Рахмана Морине, на којој се у једном дворишту налазило више кућа албанских породица, ушао у кућу Сабита Ђате где му је Реџеп Кастрати дао 1.000. ДЕМ-а, да би цивилима дозволио да мирно напусте кућу, узео новац, уперео Кастратију аутоматску пушку у груди, наредио присутним женама и деци да изађу из куће и дворишта, што су они и учинили, па када су изашли на ул. Рахмана Морине, и од њих и станара околних кућа, којима је такође наређено да изађу из својих домова, фомирана колона, окривљени Цвијетан је претио да ће их све побити, ударио Реџепа Кастратија кундаком у лице, испалио рафал из аутоматске пушке у вис, како би људе у колони уплашио, затим ушао у кућу лица албанске националности чији идентитет није утврђен, извршио претрес, пронашао и присвојио пиштољ марке “Збројовка”, чехословачке производње М-75, калибра 9 мм, фабрички број. Д-4754 са оквиrom и 15 метака, изашао на улицу где је затекао групу жена и деце, из породица Богујевци (Bogujevci), Дурићи (Duriqi) и Лугалиу (Lugaliu), како се по наредби враћају у двориште куће породице Гаши, за њима ушао у двориште, држећи пушку уперену у њих, па су ту он и још неколико НН лица из јединице “Шкорпиони”, из аутоматских пушака, калибра 7,62 мм, рафалном палбом испалили више хитаца у групу жена и деце, наневши им повреде од којих су на лицу места преминули, чиме је са умишљајем учествовао у лишењу живота четрнаест лица и то: Шефкате (Shefkate) Богујевци, рођене 1956. године, Норе (Nora) Богујевци, рођене 1984. године, Фездрије Лугалиу (Fezdrije Llugaliu), рођене 1978. године, Нефисе Лугалиу (Nefise Llugaliu), рођене 1945. године, Саље (Sala) Богујевци, рођене 1960. године Шпенда (Shpend) Богујевци, рођеног 1986. године, Шпетима (Shpetim) Богујевци, рођеног 1989. године, Шехиде (Shehide) Богујевци, рођене 1932. године, Исме Дурићи (Isma Duriqi), рођене 1930. године, Фитнете Дурићи (Fitnete Duriqi), рођене 1963. године, Дафине Дурићи (Dafina Duriqi), рођене 1990. године, Арбра Дурићи (Arber Duriqi), рођеног 1992. године, Мимозе Дурићи (Mimoza Duriqi), рођене 1995. године, и Аљбиона Дурићи (Albion Duriqi), рођеног 1997. године, а испаљени хици погодили су и тела и тиме повредили телесни интегритет петоро деце и то: Саранду (Saranda) Богујевци, рођену 1985. године, Фатоса (Fatos) Богујевци, рођеног 1986. године, Јехону (Jehona) Богујевци, рођену 1988. године, Лирије (Lirije) Богујевци, рођену 1990. године и Генца (Genc) Богујевци, рођеног 1993. године, којима је касније пружена лекарска помоћ,

чиме је извршио кривично дело ратни злочин против цивилног становништва из члана 142. став 1. КЗ СРЈ

Па га суд применон наведене законске одредбе и одредби чланова 3, 33, 38 и 41 ОКЗ

О С У Ђ У Ј Е

НА КАЗНУ ЗАТВОРА У ТРАЈАЊУ ОД 20 (ДВАДЕСЕТ) ГОДИНА у коју му се урачунава време прведено у притвору од 21.05.1999 до 16.06.1999 године и од 15.11.2001 године до правноснажности пресуде.

Оштећени се упућују на парницу ради остваривања имовинско правног захтева.

Окривљени се ослобађа плаћања трошкова кривичног поступка и паушала суду.

На основу члана 354 став 1 ЗКП према

Окривљеном ЦВЈЕТАН САШИ

ОДБИЈА СЕ ОПТУЖБА

Да је:

Да је у периоду од 28.03.1999 године до 21.05.1999 године неовлашћено без одобрења надлежних органа држао у свом стану у Новом Саду у улици 19 Маја број 6 пиштољ марке "Збројовка" чехословачке производње калибра 9 мм М-375 фабрички број Д-4754 са окривором и шест метака калибра 9 мм до кога је дошао приликом извршења кривичног дела описаног под тачком 1 и које је код њега пронађено дана 21.05.1999 године,

чиме би извршио кривично дело неовлашћено држање ватреног оружја и муниције из члана 33 став 1 Закона о оружју и муницији РС.

О б р а з л о ж е њ е

Оптужницом Окружног јавног тужилаштва у Прокупљу Кт.бр.25/99 од 5.4.2002. године окривљенима Цвјетан Саша и Демировић Дејану стављено је на терет извршење кривичног дела ратни злочин против цивилног

становништва из члана 142 ст.1 КЗЈ, а окр. Цвјетан Саши и извршење крив. дела тешке крађе из чл. 166 ст.1 тачка 4 КЗРС и извршење крив. дела неовлашћеног набављања, држања и ношења ватреног оружја, муниције из чл. 33 ст.1 ЗООМ-а РС.

Решењем Окружног суда у Прокупљу Кв.бр.23/02 од 8.4.2002. године одлучено је да ће се окривљеном Демировић Дејану судити у одсуству.

Решењем Окружног суда у Београду Кв.бр.391/03 од 26.2.2003. године према Демировић Дејану раздвојен је кривични поступак који је покренут оптужницом ОЈТ-а у Прокупљу Кт.бр.25/99 од 5.4.2002. године, због крив. дела ратни злочин против цивилног становништва из чл. 142 ст.1 КЗСРЈ, од кривичног поступка према окр. Цвјетан Саши.

ОЈТ у Београду преузело је заступање оптужнице ОЈТ-а у Прокупљу Кт.бр.25/99 од 5.4.2002. године, па је оптужницом ОЈТ-а у Београду Кт.бр.1273/02 од 13.2.2004. године, која је прецизирана и измењена дана 8.06.2005 године, окривљеном Цвјетан Саши стављено на терет извршење крив. дела ратног злочина против цивилног становништва из чл. 142 ст.1 КЗ СРЈ. Истим поднеском Заменик ОЈТ одустала је од даљег кривичног гоњења окривљеног Цвјетан Саше због извршења кривичног дела неовлашћеног држања ватреног оружја и муниције из члана 33 став 1 Закона о оружју и муницији Републике Србије.

Окривљени Цвјетан Саша је у више наврата у току кривичног поступка и у току истражног поступка износио своју одбрану.

Пред Окружним судом у Прокупљу на главном претресу на дан 9.10.2002. године окривљени је у своју одбрану навео:

«Ја сам рођен у Задру, а иначе моја породица је живела у Далматинској Остружници. Рођен сам у радничкој породици, отац ми је био возач, мајка домаћица. Поред мене моји родитељи имају још двоје деце, тако да ја имам млађег брата и млађу сестру. Цела породица живела је у Островици где сам ја завршио основну школу до 4. разреда након тога наставио сам 5, 6, 7. и 8. разред у селу односно месту Лишане недалеко од Островице. Моја породица живела је скромно, поштено, рекли бисмо лепо. Средњу школу машинску-машинско-техничког смера завршио сам у Бенковцу. Након тога средњу војну школу завршио сам у наставном центру у Врбасу односно у Бања Луци.

Почетак ратних збивања затекао је у Хрватској моју породицу у мом родном селу. Село бива нападнуто 15. јула 1991. године. Ради сигурности све српске породице из села, жене и деца бивају смештени у Кристању код Книна, ту смо били смештани у колективном смештају у основној школи.

Након једно два месеца моја породица враћа се у Островицу. 1992. године, пошто је било ратно стање, ја одлазим у Бања Луку где завршавам средњу војну школу. Моја породица остаје у Островици. Мој отац је све време био мобилисан као возач у оружаним снагама Републике Српске Крајине.

По завршетку средње војне школе, ја добијам диплому да сам школу завршио, потом бивам распоређен у VII Кнински корпус у другу пешадијску бригаду на место командира чете. Био сам командир чете у два места у околини Книна – Чиста мала и Чиста велика. Након тога бивам премештен у Бенковац у 92. моторизовану бригаду где добијам задужење да држим обуку младим војницима. Ту остајем око 2 месеца док пешадијска обука младих војника није била завршена. Након тога прелазим у место Прушка, то је 107 наставни центар Алфа којим руководи капетан Драган. Практично сам у том центру био обучен за специјалца. Након тога преузимам и један извиђачко-диверзантски вод 92 моторизоване бригаде Војске Републике Српске Крајине на истуреном командном месту Биљане горње. Ту остајем кратко време, а затим добијам нови ратни распоред – службено постављење да преузмем извиђачко-диверзантску чету VII Книнског корпуса. Тада сам практично био најмлађи командир јер сам имао само неких 18 година. Ступањем у овакву елитну јединицу знао сам, јер ми је то објашњено, а затим сам пренео мојим војницима, да се правила рата у сваком погледу по нашим и међународним правилима апсолутно морају поштовати и увек сам био и остао заступник тога. Строго је било забрањено убијати старце, жене, децу, нехумано поступање са рањеницима и заробљеницима. То је било поштовано с моје стране, а то је морала поштовати и моја јединица односно сваки њен војник. Ја сам три пута рањаван у разним операцијама али ништа није могло да утиче на такво моје опредељење честитог војника. Крајем 1994. године, отишао сам на Динару по задатку и ту провео све време до наступа «Олује» односно напада на Републику Српску Крајину од стране хрватских оружаних снага. Чак нам није ни било јављено да се такве операције изводе, па је цела моја јединица остала два дана у тоталном окружењу. Са Динаре 50 км пешице моја јединица пробија се до Републике Српске до Дрвара. У Дрвару одлазим у команду бригаде, тражим инструкције и објашњења не знајући шта се дешава. Нисам знао шта се дешава ни са мојом породицом. Знао сам једино да ми је брат жив, јер се у то време налазио у Србији, боље речено у Врању на школској екскурзији. Отишао сам потом у Бања Луку у наставни центар у коме сам раније завршио средњу војну школу и тражио једино помоћ да сазнам шта се десило с мојом породицом. Речено ми је да одем у касарну Козара и ту сам нашао породицу у једном тешком стању које ће тешко моћи да схвати људи који кроз све то нису прошли. Једино што сам тада желео и што сам тражио било је уточиште за моју породицу, место где ћемо изнова почети и где ћемо моћи да живимо нормално. Уточиште налазимо у Новом Саду. У Новом Саду почео сам да радим кратко време на обезбеђењу неких бизнисмена значи приватан посао, оно што ми је понуђено. У Новом Саду непосредно после тога мој отац и ја практично бивамо ухапшени и аутобусима пребачени до Зрењанина. Ту нам је речено да се не ради о хапшењу већ о мобилизацији и ја бивам пребачен у Ердут. На моје инсистирање отац је пуштен и вратио се у Нови Сад. Ја тада бивам предат у Српску добровољачку гарду којом командује Жељко Ражнатовић Аркан. Обзиром на моје војно искуство и спрему коју сам имао мени је понуђено од стране Српске добровољачке гарде, не знам тачно код официра, да формирам један вод – једну мању јединицу за обављање извиђачко-диверзантских активности. Та јединица није формирана мада сам ја почео са њеним формирањем па сам захтевао да будем пуштен, практично демобилисан и да се вратим кући што ми је и удовољено. По повратку у Нови Сад настављам да обављам посао обезбеђења одређених

личности бизнисмена да бих зарађивао новац и прехранио себе и породицу. У Новом Саду упознајем доста људи из Крајине које сам и раније познавао.

17.11.1994. године ја упознајем у Бихаћу Слободана Медића званог «Боцо» који је био командант Специјалних јединица «Шкорпион». Моја јединица диверзантско – извиђачки вод учествује заједно са његовим јединицом «Шкорпиони» још те 1994. године. У Новом Саду по повратку из Ердута случајно се срећем са Медићем с којим се и након тога често виђам на пићу у кафићима, у кафани. Рајка Орловића који је командир једног од водова «Шкорпиона» познајем из средње школе. С њима се дружим у Новом Саду с времена на време.

24. марта 1999. почиње бомбардовање СРЈ од НАТО снага. 24. марта ја седим у једном од кафића с Медићем и командирима водова «Шкорпиона». Јединица «Шкорпион» по захтеву оружаних снага СРЈ као специјалне јединице требало је да се укључе у борбу против НАТО снага и терористичких снага које су деловале на подручју Републике Србије.

На позив Медића да ступим у јединицу «Шкорпиони» јер пре тога нисам био припадник «Шкорпиона» ја то прихватам и 26. марта одлазим у улицу Петефи Шандора у Новом Саду. Била је ноћ, не могу да се одредим о ком се тачно времену радило. Видео сам два аутобуса и мноштво људи. Од њих сам неке познавао а неке никада до тада нисам видео. Ту смо се задржали врло кратко јер нам је наређено да уђемо у аутобусе и аутобусима одлазимо до Београда у Макешку шуму где на стадиону милиционера задужујемо униформе «Шкорпиона». Иначе, јединица САЈ, да напоменем, у овом тренутку припада Министарству унутрашњих послова Србије као Специјална антитерористичка јединица. «Шкорпиони» су и раније били у саставу САЈ-а, а сада се званично ангажују. Бомбардовање је било у пуном јеку и ја се јављам породици да одлазим на задатак. Нико није знао где идемо, које је наше одредиште, али смо обзиром да су на Косову вођене борбе и против УЧК – терориста и против НАТО снага, знали да ћемо бити упућени на Косово. Наша два аутобуса са одређеним полицијском пратњом долазе у Пролом бању. Бивамо смештени у хотел «Радан» рано ујутро јер смо целе ноћи путовали. Све се то догађа 27. марта. Рајко Олујић који је био командир вода био је од тог момента и мој командир вода јер сам ја био распоређен у његов вод, а због ранијег познанства, а такође смо били и цимери у истој соби. 27. марта, значи истог дана када смо стигли у Пролом Бању, добијамо наоружање и то аутоматске пушке 7,62 мм које су биле конзервиране и по пет оквира муниције са по 30 метака, значи 150 метака, мада је неко ко је хтео могао да узме и више. Након што смо очистили оружје не само за нас, него још за једну групу војника која се очекивала да дође, целој јединици обратио се Слободан Медић звани «Боцо», командант јединице, и тада нам је отприлике рекао следеће: «Ви сте елитна јединица у борбу идете да се борите против окупатора и терориста. Не идете да пљачкате, не идете да убијате ви идете да браните земљу да се борите против окупатора и терориста. «Обратио се по правилима која важе у рату за једну регуларну војску, а то је истовремено била шанса да та јединица стекне имиџ елитне јединице. Један број људи, не могу да проценом о ком се броју ради, иступила је, свакако да се радило о људима који су пошли у рат са неким другим намерама и тада је наређено да седну у аутобус и да се врате према Београду. Након њиховог

одласка ми бивамо смештени по собама. Хтео бих да додам још само то да задужења по броју, мислим на пушке, није било јер није ни било времена, а поред тога пушке су биле конзервиране приликом предаје. Припремили смо наоружање за борбени задатак. 28. рано изјутра вероватно због безбедности и потребе јединице ми крећемо аутобусима на Косово. Тачно одредиште у том моменту нисмо знали. Ја нисам знао тачно одредиште, а вероватно да су командири водова или командант бригаде знали где идемо. Стигли смо у Подујево, на мени потпуно непознат терен, јер до тада никада нисам био тамо. Радило се можда од 6 до 7 сати ујутро. Не могу тачно да одредим јер не знам град, али смо стали отприлике негде у центру Подујева у непосредној близини станице полиције. Чим смо стигли, нама је прво речено да останемо у аутобусима јер је наш командант отишао на договор с командантом САЈ-а на некакав састанак односно на састанак руководства тих јединица које су биле стациониране у Подујеву. Тада примећујем да уствари Подујево не држи УЧК како сам мислио до тада, већ да у Подујеву има доста наше војске, наше полиције и да је Подујево практично без присуства УЧК па сам се тада осећао мало слободније. Био сам у убеђењу да је Подујево под УЧК-ом са разлога што знам да је пре тога извршен атентат на Живка Трајковића команданта САЈ-а, којом приликом је погинуо његов возач, а он био рањен. И поред забране да се излази из аутобуса поједини припадници «Шкорпиона» напуштају аутобусе и ја видим да одлазе у близини аутобуса где проваљују у продавнице и бутике и из њих износе робу. Мене је то запрепастило јер сам се држао наређења које ми је дато.

Мени се тада Рајко Олујић обраћа да пођем с њим и да нађемо погодне куће у Подујеву за смештај нашег вода. Наиме, сваки вод је био, односно требало је да буде, размештен по посебним објектима. С нама тада крећу четворица полицајаца, можда је међу њима био неки припадник САЈ-а, ја то сада не знам, да нам покажу ближи терен и да нам помогну да нађемо погодну кућу обзиром на то да су они ту били дуже и да су познавали ситуацију у граду. Ми смо кренули уз неку улицу мало даље од полицијске станице од аутобуса где смо били смештени, не знам кроз коју улицу, пар стотина метара даље јер су нам припадници САЈ-а рекли да су они објекти у близини полицијске станице и места где су били аутобуси смештени већ заузети и да у њима већ бораве припадници других јединица које су раније дошле у Подујево.

Долазимо до једне куће која је по нашој процени била подобна за смештај нашег вода, до једног дворишта на коме је била затворена капија. Радило се о великој капији чија је прва трећина одоздо била метална па затим дрвени део у једној трећини, а задња трећина метална. Ја сам ударао ногом у дрвени део, и тај дрвени део је попустио. Нисам сигуран да ли сам у двориште ушао ја или Рајко, углавном ушли смо у то двориште заједно, а ушли су и припадници полиције који су пошли да нас прате. У том дворишту с моје десне стране гледано од уласка у двориште уочио сам једну велику кућу на два спрата, два нивоа, а са леве стране такође једну спратну кућу. Уласком у двориште са десне стране од капије уочио сам једну бомбу зелене боје, не бих могао да кажем о којој врсти бомбе се ради.

Након нашег уласка у двориште, из те куће са леве стране излази један старији човек у руци држи неки новац и злато, рекао је: «Да платимо.» Ја

сам му одговорио: «Ми ништа не узимамо». Рекао нам је при том да у кући има још људи. Ми смо им рекли да изађу напоље из куће. Тај старији човек који је изашао са златом позвао је на наш захтев лица која су се налазила у тој кући и изашли су из куће четири или пет мушкараца и жена са путним торбама. Након тога у тој другој кући у истом дворишту чула се нека галама. Да ли је неко позвао те људе да изађу, а ја мислим да јесте, и да их је позвао неко од тих људи полицајаца који су били са нама, међутим, како нико није излазио ја сам поломио улазна врата, а са мном је био Рајко Олујић. Прво је низ степенице сишао један човек тридесетих година, добро грађен, који је имао савијену руку коју је држао на чудан начин, за мене чудан начин, а пошто ми је било познато чиме се све терористи служе, мени је било сумњиво и ради личне безбедности гурнуо сам га кундаком, он је пао и устао након тога. Једна жена иза њега рекла ми је да му је рука повређена. Ја сам ради провере уклонио део кошуље која је била карирана и уочио да на руци изнад лакта има прострелну рану од метка. За мене је то била сумња да се ради о припаднику терориста. Речено је да сви изађу напоље. У тој кући било је десетак особа. Из ове куће изашло је такође четири до пет људи тако да је у дворишту било укупно десетак људи. Међу тим особама било је четворо можда петоро деце, а остало су били мушкарци и жене. Тада је Рајко рекао да ти људи изађу на улицу. Истовремено сам видео да Рајко плаче односно да има сузе у очима и претпоставио сам да он тада доживљава оно што је моја породица, као и његова породица доживљавала у операцији «Олуја» у Крајини. Рајко им је рекао да иду низ улицу. Било је очигледно да ти људи нерадо напуштају своју кућу и своје двориште. Ја тада, у циљу да их пожурим да што пре оду с тог места на место где их упућује Рајко, из моје аутоматске пушке испаљујем до десетак метака. Тај кратак рафал испаљујем директно у вис и гарантујем да том приликом никога нисам повредио ни на који начин. Пре тога, пре изласка ових људи из овог дворишта, значи када су људи из својих кућа изашли у своје двориште, ја сам на улици уочио одређен број припадника наше јединице «Шкорпион». Ти људи били су удаљени од улазне капије до које смо дошли Рајко и ја 20-30 метара. Од тих људи препознао сам Стопарић Горана припадника «Шкорпиона», Лукић Златка такође припадника «Шкорпиона» и мислим да је са њима био и Роквић Павле такође припадник «Шкорпиона». Било је још пар људи, такође припадника «Шкорпиона», које ја нисам познавао. Лица која сам ја набројао и она која су са њима била могла су да виде да ја никога од тих људи нисам ни повредио, ни убио, ни нанео му било које друго зло. Након што су ови људи изашли на улицу, ја се враћам да проверим просторије куће у којој треба да борави наш вод. На спрату у једној просторији проналазим са десне стране униформу и налазим бомбе и то неколико бомби у једном сандучићу. У другој соби лево проналазим пиштољ марке «Збројевка» М-75 чешке производње са метком у цеви што сам утврдио провером, вађењем оквира и репетирањем пиштоља. Док сам био у кући, чуо сам пуцњаву појединачно и рафално из више оружја у непосредној близини, и то из правца из кога смо ми дошли, а супротно од места где су отишли ови људи. Ми смо дошли из аутобуса, до потпуно супротног правца у коме су отишли људи, жене и деца из ових објеката у које смо ми ушли. Изабавши на улицу, мислио сам да су нападнуте наше јединице, да су нападнути «Шкорпиони» и једнице САЈ-а. Заједно са Стопарићем, Лукићем-Златком и Роквић Павлом трчао сам у правцу одакле се чула паљба. Трчали смо улицом неких 200 – 300 метара, односно ми смо ишли преко дворишта, не улицом и доласком до једне куће кроз један узани мали пролаз, уласком у двориште уочавам с моје леве стране на једној бетонској

стази да лежи убијена жена, а са њене десне стране видео сам још шест до седам лешева. Видео сам да се ради о цивилима. То је за мене био један врло непријатан доживљај. У том моменту, ја чујем галаму на улици, окрећем се и видим један део припадника Приштинског батаљона и један део «Шкорпиона». Ја у том дворишту у том моменту нисам уочио нити припаднике «Шкорпиона», нити било којих других формација које су биле присутне на терену у Подујеву. Са напред наведеном тројицом припадника «Шкорпиона», ја тада излазим на улицу и затичем људе који галаме, који причају. У том моменту долази више припадника САЈ-а, знам да се један зове Вук, не знам му тачно име и презиме, и пошто је он видео мене и ове момке који су изашли са мном почео је да нас псује. Ја сам њему одговорио такође псовком. Између мене и њега дошло је до кошкања које је кратко трајало. У том моменту на лице места долази командант «Шкорпиона» Медић Слободан Боцо и почиње љутито да се обраћа свом рођеном брату Медић Драгану под надимком «Гуљо» затим Црном и Жући и Марић Слободану. Било је и других припадника «Шкорпиона» којима имена не могу да се сетим. На њих је викао командант Медић Слободан Боцо. Од момента када сам ја зачуо пучњаву до доласка команданта САЈ-а прошло је можда по мојој процени 4-5 минута. При том мислим на команданта Боцу. Доласком Медић Слободана Боце ја сам чуо да се он обраћа лицима које сам напред навео, његовом брату и осталима речима: «Пизда вам матерна не могу ниједног тренутка да вас оставим саме а да не направите неку пиздарију». Нисам чуо никакав одговор с њихове стране. Истог момента стиже наређење да уђемо у аутобусе, свако са својим водом и да се враћамо назад у Пролом бању. Ја нисам знао разлог због чега нас враћају назад осим што сам видео те лешеве. Аутобусом сам се вратио у Пролом бању са мојим водом и командиром вода.

У Пролом бањи о овом догађају мало се причало, али се говорило да је најмлађи припадник «Шкорпиона» такође по имену Саша, који је Шиља кога ја знам, али му не знам презиме, био заиста у том дворишту али овим не желим да га теретим и доведем у било какву непријатну ситуацију. У Пролом бањи смо имали нормалне активности као и свака друга војска, али о томе ко је извршио ово дело ја нисам успео било шта да сазнам. У Пролом бањи нико од припадника полиције није долазио и нико, макар мене, није испитивао. У Пролом бањи провели смо десетак дана, након чега нам се обратио командант Медић Слободан и рекао да се враћамо за Војводину да раздужимо наоружање и да ћемо бити након неког времена поново ангажовани. Ми смо раздужили наоружање у Пролом бањи.

Суд тражи од мене да се посебно изјасним о проналажењу пиштоља и упаљача, ја могу да кажем следеће:

Након што су људи, жене и дена напустили две куће и двориште, што сам већ рекао, ја сам испред капије на улици нашао један златни упаљач марке «Дупон» касније сам тек сазнао да се ради о златном упаљачу. Моменат наласка упаљача је био након што сам ја пуцао у ваздух и ови цивили отишли су низ улицу. У том моменту ја нисам знао где се Рајко налази, али ја се враћам у кућу да проверим објекат и ту налазим пиштољ, како сам већ напред и објаснио.

Пронађени пиштољ у албанској кући ја сам понео у Пролом бању. Тај пиштољ видели су сви јер сам га јавно носио у футроли. Видео га је и мој

цимер командант вода Олујић. Када је дошло до раздужења, нисам био само ја тај који је пронашао пиштољ, било је још људи који су имали пронађено наоружање у Подујеву. Питао сам команданта Боцу шта да радим са тим пиштољем у моменту када смо практично били демобилисани, он је рекао : «Пријавите то код Срлета,» а ради се о Манојловић Срђану, практично евидентичару и магационеру, да он то евидентира и понесите то кући као своје лично наоружање, а када се заврши рат видећемо шта ће са тим бити. Срле је евидентирао број пиштоља, његову марку и калибар у једној посебној свесци и ја сам добио потврду да могу да носим тај пиштољ. За мене је међутим та потврда била практично безвредна, јер који би био смисао да ја као припадник антитерористичких јединица машем потврдом да имам право да носим пиштољ док траје рат. «

Када су окривљеном предочене разлике у односу на његове изјаве код истражног судије дана 24.5.1999. године и 18.7.2001. године, окривљени је навео:

«Након мог повратка у Нови Сад, ја сам живео у Радничкој улици бр.6 с мојом породицом односно ту сам живео сам, а породица у Ветернику. Нормално је да сам одржавао контакт с људима с којима сам био до тада , са припадницима моје јединице, са припадницима САЈ-а, излазио сам са њима на пиће у кафане, једноставно дружили смо се. Једног дана, један мајор припадника Министарства покрајинског СУП-а у Новом Саду предложио ми је да формирам једну јединицу. Претпостављам да се ради о јединици која би извршавала задатке посебне намене. Почео сам да размишљам и да правим списак који би то људи могли адекватни да буду да се та јединица формира односно за ту јединицу. У међувремену одбио сам да поново одем на терен због искуства које сам имао на терену у Подујеву.

21. маја 1999. године у преподневним сатима док сам седео са неким мојим пријатељима у једном локалу где смо пили пиће, изненада пришла су нам два цивила, извадили пиштоље и рекли су ми да будем миран и додали при том: «Немој да супротстављаш урокаћемо те.» Извели су ме из локала и одвели у један цивилни ауто мислим да се ради о «Реноу 18» беле или крем боје. Стављају ме на задње седиште аутомобила и одводе у просторије базен сајма. У просторији у коју су ме одвели било је још неколико цивила, фотографисали су ме по методама полиције и ту започиње прво психолошко малтретирање. То психолошко малтретирање било је у томе што су ми наредили да устанем, да седнем и рекли ми : «Пичко једна», затим је један од њих пришао и уперео пиштољ у мом правцу или ми запалили цигарету а потом исту узели и бацили говорећи «Што си запалио.». То је трајало једно сат времена, а да при том ја нисам знао уопште о чему се ради. Замолио сам Јововић Слободана, једног од тих инспектора касније сам сазнао да је инспектор и да се тако зове, да јави мојима кући где се налазим, а написао сам му при том број мог телефона. Одговорио ми је да нема проблема. Тек касније сам сазнао да он о томе моју породицу није обавестио. Након сат времена дошли су четворица људи из интервентне јединице, били су у борбеној униформи са аутоматским пушкама, бомбама и прслуцима. Ставили су ме у марицу и то иза седишта возача па је један од њих сео напред, а ја између двојице других инспектора. При том су ми ставили лисице на руке. Маркуш Зоран је био командант и дан данас је командир интервентне јединице у Новом Саду. Одвели су ме у затвор Плиса у

Новом Саду, из возила су изашли Маркуш и возач, а ја сам, мада сам очекивао да изађем из возила, остао неко време у возилу. Након неког времена вратио се Маркуш, вратио се и возач и кренули смо ван круга затвора улицама Новог Сада. Познавао сам Нови Сад и видео сам да излазимо из Новог Сада за Зрењанински пут и да крећемо у правцу Зрењанина. Ја сам тада питао Маркуша шта је ово, шта се догађа, а он ми је одговорио «Саша, немој да се секираш нећемо ти ништа». Пре тога мени је речено да имају строго наређење и да ми не могу рећи било шта и где ме воде. Ја сам помишљао тада свашта, да ме воде да би ме ликвидирали, да би ме негде успут убили па сам у једном моменту чак помислио да испуцам осигурач од бомбе у једног од припадника те интервентне јединице и да сви одлетимо у ваздух. По уласку на Зрењанински пут, ми скрећемо и споредним путевима крећемо у правцу Београда. Тачније, од Београда крећемо споредним путевима, на ауто-путем, и то путовање траје веома дуго практично до предвече и тада стижемо у Прокупље. У Прокупљу мене воде у једну основну школу преко пута СУП-а, ја не знам како се зове та школа где ме уведе у једну учионицу и говоре да седнем у прву клупу. Ту ме предају инспекторима СУП-а Прокупље, а припадници интервентне јединице Нови Сад напуштају ту школу и вероватно се враћају за Нови Сад. Провео сам пар сати у тој учионици у првој клупи са неколико припадника СУП-а или неке друге службе инспектора да би ме након пар сати одвели у ноћним сатима у затвор у Прокупљу. Сместили су ме у једну просторију, мислим да се ради о просторији бр.6, у којој је био још један момак сав у завојима и која просторија није имала струје. Приликом уласка у затвор одузели су ми ствари које су ми практично већ биле одузете и о томе издали потврду о привремено одузетим предметима. У затвору сам у тој просторији провео цео један дан да би након тога био позван и одведен у спратни део у просторију управе. Одвели су ме у прву просторију на спрату са леве стране у којој су била два инспектора. Њихов први наступ је био да сам ја криминалац, да о мени имају сва сазнања из Новог Сада, да знају ко сам и шта сам и шта сам починио. Почиње једна психолошка тортура и почињу да ме питају да ли знам за цивиле који су убијени у Подујеву. Ја сам рекао да знао и описао сам им догађај управо овако како сам данас пред судом говорио. Међутим, они тада говоре да ће ме извести напоље и да ће ме стрељати, то су ми говорили Кликовац и Опарница. Речено ми је да моја породица не зна где сам, да породицу нећу видети нити ће породица видети мене све док не будем написао и потписао онако како ће ми они то издиктирати. При том су ми понављали да ћу бити стрељан и да ће ме они лични ликвидирати. Тек касније сам сазнао да моја породица уопште није знала где се ја налазим. Обавили су разговор мобилним телефоном са неким генералом из Београда у мом присуству, он им је отприлике рекао да сам ја «тврда кост» и да се могу сломити само на други начин, а очигледно је била у питању моја породица. На крају су ми јасно ставили до знања да ћу се породици јавити оног момента када будем написао и потписао изјаву коју они буду диктирали. У противном се зна шта следује. Изјаву су написали на писаћој машини инспектори и једино што сам ја могао да учиним, а то сам учинио, да се потпишем на други начин од начина како се иначе потписујем. Наређено ми је при том да када будем давао изјаву код истражног судије да то мора бити идентично и да се практично та изјава препише, а да ћу након тога да изађем из притвора.

Суд ми предочава да је изјава која је унета на записнику код истражног судије у оба случаја детаљна у погледу распореда објеката, у погледу пружања стазе, у погледу ликвидације плаве жене, у погледу притеривања уза зид, у погледу давања наређења од стране тачно одређеног лица и самог чина пуцања, по броју пушака, по броју лица која су пуцала па је то могао да изнесе само неко ко је заиста видео све то и био на лицу места. Па ми је речено да одговорим откудa такви подаци инспекторима ако им ја то нисам дао и да ли сам им ја те податке дао па у вези с тим оптужени одговара: «Ја те податке инспекторима нисам дао. Ја не знам одакле су подаци припадницима СУП-а јер се очигледно ради о подацима са терена. Ја сам добио записника са оваквом садржином, ја сам га потписао, а наређено ми је да такву изјаву морам дати код истражног судије.

Од стране истражног судије Мијата Бајовића ја сам испитан у Окружном затвору. Присутни мом испитивању поред Мијата Бајовића били су једна записничарка и ова два инспектора СУП-а који су ми и написали изјаву и приморали ме да је потпишем.

Посебно наглашавам да нисам имао браниоца, да мој адвокат није био присутан и да нисам ни имао адвоката. Истражни судија практично је преписао раније дату изјаву код СУП-а. «

На питање да ли је чуо упозорење истражног судије да има право на браниоца и да ли је чуо да му је за браниоца постављен адвокат Драгутин Станковић, а суд му предочава да је он такав исказ и потписао оптужени је одговорио: «Ја тврдим да ме истражни судија није упозорио на права која имам и ја бих волео да дође тај адвокат који је био мој адвокат, да дође истражни судија и да дођу сви ти који су били присутни мом испитивању па да се погледамо и да видимо ко говори истину и да ли сам ја имао адвоката.

Ниједан навод са записника од 24.5.1999. године који сам дао код истражног судије овог суда, а који се не поклапа са мојом изјавом коју сам данас дао код овог суда ја не признајем. Једино што су испунили обећање то је да су после 5, 6 дана обавестили моју породицу и рекли им где се ја налазим.

Што се тиче моје изјаве дате у просторијама затвора у Бијелом пољу код истог истражног судије ја сам тада заиста дао изјаву али мислим да се та изјава поклапа са изјавом коју сам данас дао код овог суда. На суду је да изврши увид у такву изјаву и да оцени ту изјаву у склопу комплетне моје одбране. «

Оптуженом је предочен део изјаве са записника од 18.7.2001. године о догађајима у Подујеву и о томе да је у том делу изјаве оптужени јасно описао догађај из свог виђења али са тачним местом где су цивилна лица убијена, ко је наредио њихово убиство и спомиње да је наређење издао Медић Слободан звани «Гуља». У вези с тим оптужени је одговорио:

«Истражни судија Мијат Бајовић кога бих ја волео да видим овде и да му поставим нека питања морао је да би себе оправдао да напише то што је у записнику написано. Иначе у Бијелом пољу није било претње.

У вези ове изјаве желим да кажем следеће: Ја сам у Бијелом пољу одговарао због одређеног кривичног дела и мој бранилац био је господин Ђорђе Калањ који је бранилац и у овом предмету. Он је већ био ангажован, мораће истражни судија да објасни зашто ми тада није дозволио да ме брани бранилац који је већ био с моје стране ангажован. Мене истражни судија није ни питао да ли је желим или не желим адвоката.»

На питање суда да ли је било коментара у Пролом бањи о догађају који се десио у Подујеву оптужени је одговорио: «Било је коментара покушали смо да сазнамо шта се десило али у томе нисмо успели.»

На питање суда да ли је он познавао Дејана Демировића оптужени је одговорио: «Нисам.»

«Пошто ми суд омогућава да кажем још оно што имам у своју одбрану истичем и следеће: «Маја месеца 2000. године у Новом Саду у кафићу «Бонапарта» покушана је моја ликвидација од стране Службе државне безбедности односно од неких људи који су унајмљени са југа Србије и који су изнајмили викендицу у околини Новог Сада, а ја сам о томе сазнао преко једног полицајца који ме је упозорио на то. Та ликвидација је требало да уследи да се ја данас не бих појавио на овом суду и да не бих рекао оно што сам данас рекао.»

На питање државног тужиоца зашто је данас на записнику приликом утврђивања истоветности оптуженог изјавио да нема надимак, а у записнику од 24.5.1999. године код истражног судије стоји да има надимак «Кобра» шта је у вези с тим тачно, оптужени је одговорио: «Мој једини надимак може бити Сале из милоште, Кобра ме нико не зове а истражни судија је могао да напише да имам и надимак Рамбо.»

На питање државног тужиоца да објасни зашто је након догађаја када је он изашао на улицу, а дошао је и командант САЈ-а, Вук и други команданти, зашто га је тај командант псовао. «Ја сам већ објаснио када је командант дошао на лице места он се обратио људима са десне стране групи у којој сам ја био, гледао је у нас значи гледао је и у мене па ако је псовао ја сам сматрао да псује и мене па сам зато ја и одговорио. Он је нас псовао говорећи нам «Ви сте пичке», а ја сам њему одговорио «Ти си пичка». На његову псовку узвратио сам идентичном псовком. И то се на томе завршило. «

На питање државног тужиоца да објасни део изјаве од 24.5. практично сам крај изјаве окривљени је навео: «Објашњавам да се свако наређење мора извршити и то не само у тој јединици него у свакој јединици специјалне намене без обзира на последице. Најнепосреднији на лицу места био нам је Гуљо. По његовом наређењу смо поступали.» Тужилац конкретно тражи да се објасни ако је командант био Медић Слободан Боцо, а његов командир вода Олујић Рајко ко је сада Гуљо и да објасни овај део изјаве.

Оптужени је одговорио: «Ја сам већ раније објаснио и мислио сам да је господин државни тужилац схватио. Ништа у тој изјави није тачно уколико е односи на изјаву од 24.5.1999. године. Међутим ја поново понављам да се

поступање моје јединице има одвијати по правилима службе и правилима ратовања.»

На питање државног тужиоца како је он то кренуо са Олујић Рајком иза аутобуса ако је командант његове јединице наредио да се не врши удаљавање са лица места док састанак траје оптужени је одговорио:

«На то питање добићете одговор од Олујић Рајка, он је мени први претпостављени и он ме је позвао да пођем са њим.»

На питање свог браниоца Калањ Ђорђа да ли је примио решење од председника суда о постављању браниоца по службеној дужности и када је то решење примио оптужени је одговорио:

«Ја никад нисам примио решење о постављању браниоца по службеној дужности.»

На питање браниоца Ђорђа Калања оптуженом када му је први пут дошао бранилац након 24.5.1999. године када је испитан код истражног судије и ко је тај бранилац био са именом и презименом оптужени је одговорио:

«Након мог саслушања након 5-6 дана први пут код мене је приступио адвокат Божидар Филиповић из Прокупља, а не могу да се сетим да ли сам му дао овлашћење да ме брани у даљем делу поступка али мислим да му ја нисам дао.»

На питање браниоца Горана Родића да ли је сваког пута када је био на терену задуживан наоружањем окривљени је одговорио:

«Сваког пута када сам био на терену у јединици и у Босни и у Хрватској ја сам био задуживан наоружањем јер је наоружање саставни део борбене опреме и без њега се једноставно не може.»

На питање браниоца Горана Родића да мало ближе објасни улазак у кућу након изласка цивила и зашто он тамо иде у ту кућу, зашто улази унутра оптужени је одговорио: «Циљ мог уласка у кућу након изласка цивила био је претрес куће и стварање безбедносних услова за улазак осталих припадника, а у вези с пиштољем који сам тамо нашао сматрам да је сасвим нормално што сам га узео и добро је што сам га узео ја, а да га нису употребили терористи за борбу против наше стране.»

На питање свог браниоца Родић Горана пошто је у моменту када је нашао пиштољ чуо пуцњаву и журно се удаљио из куће да ли би да није било тог момента пуцњаве он одузео из куће и бомбе које је пронашао оптужени је одговорио:

«Да није дошло до те пуцњаве свакако да бих са собом понео и бомбе и ставио их на безбедно место и предао га јединици на даљи поступак.»

Пред Окружним судом у Београду на главном претресу дана 12.3.2003. године окривљени је поновио своју одбрану са записника о главном претресу пред Окружним судом у Прокупљу од 9.10.2002. године и додао:

«Био сам у маскирној униформи. Што се тиче осталих детаља и објашњења и описа како је изгледала та униформа, не желим да кажем каква је та униформа била, због тога што желим да питам те Албанце који буду дошли да опишу униформу у којој сам ја био.

Приликом мог састанка са командантом јединице Медић Слободаном он је рекао да је јединица «Шкорпиони» ангажована да би се борила против снага НАТО-а и против терориста на Косову. Јединица је ангажована од стране оружаних снага СРЈ, а улази у састав Специјалне антитерористичке јединице МУП-а Републике Србије. Као што сам раније објаснио, приликом доласка у Пролом бању командант Медић је одржао говор у коме је нагласио да ми не идемо да пљачкамо, да не убијамо цивиле, онај који је дошао то да ради, може одмах да се врати.»

Пошто су окривљеном предочене скице лица места и фотодокументација која се налази у списима, окривљени је објаснио: «Мислим да су наши аутобуси добро учртани на скици лица места у близини станице милиције у Подујеву. Објашњавам да сам ја ишао улицом која је означена као улица Рахмана Морине и ушао у једну капију која се налази са десне стране из мог правца кретања. По мојој процени, та кућа односно двориште у које сам ушао налази се око 200 до 300 метара од раскрснице на којој су стајали аутобуси. Објашњавам да када сам зачуо пучњаву, ја сам ишао према месту са кога је долазила пучњава крећући се кроз двориште и двориште у коме су се налазили лешеве било је како показујем у скици лица места на истој страни улица Рахмана Морине између попречне улице и зграде и дворишта означених са бројевима 5 и 6. Када сам из овог дворишта изашао, ја мислим да сам изашао на попречну улицу и то управо ону у којој су се налазили аутобуси, како је обележено у скици лица места. Што се тиче фотодокументације, објашњавам да је могуће да је приземна кућа која се види на скици бр.1 у фотодокументацији та испред које су се налазили лешеве, односно лешеве су се налазили некако са леве стране од те куће, а не баш испред. На фотографији бр.6 означена је као положај посебног леша у дворишту куће бр.7 у улици Рахмана Морине на којој се види женски леш, мислим да је то леш који сам видео на стази, како сам објаснио, али у ово нисам сасвим сигуран. Мислим да је леш који сам видео био у том положају. Што се тиче фотографије бр.4 на којој се налазе лешеве у дворишту куће бр.7 у улици Рахмана Морине, ја изјављујем да овде не могу да препознам и не могу да тврдим да су то лешеве који су у том дворишту били на гомили о чему сам се раније изјашњавао.

Пошто ми је предочена разлика у односу на мој исказ из претходног поступка од 24.5.1999. године ја изјављујем да је тачно оно што сам рекао данас на главном претресу и оно што сам рекао на главном претресу пред Окружним судом у Прокупљу. При објашњењима која сам већ дао одакле такав мој исказ у претходном поступку ја и даље остајем и истичем да сам ја и тада истражном судији рекао ово што сам рекао и данас али он је у записник преписао ону изјаву која му је била дата од стране радника СУП-а.

У време догађаја о коме сам питан Демировић Дејана нисам познавао. Знам да је он био припадник «Шкорпиона», али га тада нисам знао. У јединици «Шкорпиони» било нас је сто до сто двадесет, а можда и више, а у мом воду је било двадесет до тридесет људи. Демировић је био тада у неком другом воду, а касније када смо се вратили за Нови Сад ја сам чуо да је он тражио да пређе у наш вод због разлога личне безбедности. Ја сам тек касније после повратка у Нови Сад упознао Демировић Дејана због тога што је и он био у притвору у Прокупљу као и ја.»

На питање заменика ОДТ-а окривљени је одговорио: «Пре доласка у Подујево није било посебног наређења, али се подразумевало да треба да понесемо борбену опрему и да се сместимо у аутобусе. Нико нам није рекао због чега идемо у Подујево, а мислим да ово ни командант јединице Медић Слободан није знао, јер када смо дошли у Подујево отишао је на састанак са руководиоцима МУП-а. Приликом одласка он је наредио да останемо у аутобусима, али је мени мој командир вода Олујић Рајко рекао да пођем са њим да нађемо одговарајући смештај. Олујић је био са мном када сам ушао у двориште спратне куће, и када смо ушли у ту кућу поред степеништа. Мислим да је он био присутан и када сам испалио рафал из аутоматске пушке међутим није био са мном када сам се ја попео на спрат те куће и нисам га видео када сам трчао према дворишту куће одакле су се чули пуцњи, а могуће је да је он био ту негде. Ја претпостављам да је он отишао да доведе остале људе из вода да би се вод сместио у ту кућу у коју сам ја претходно улазио.

Кућа у коју сам ја ушао била је погодна за смештај вода због тога што је имала прилаз са улице, била је спратна и нова и свакако безбеднија него нека старија кућа. Осим тога, била је погодна да се у њу смести петоро-шесторо људи, односно да се смести вод, с тим што би се по петоро-шесторо људи могло сместити у једну просторију. Следеће наређење било је да сви уђемо у аутобус и да се вратимо. Ја мислим да су сви у аутобусу били зачуђени због чега се враћамо, а ја у сваком случају јесам и тражио сам објашњење због чега се враћамо. Претпостављало се да је то због убиства цивила у Подујеву али ми то нико није рекао. Ја сам и у јединици и свугде причао да сам улетио у двориште и видео лешеве. То је било све што сам ја причао. Не знам чији је интерес да се мени ставља на терет ово што се сада ставља на терет. Колико ми је познато један вод је остао у Подујеву, мислим да је командир вода био «Жућа» и они су касније дошли у Пролом бању неким превозом. Оружјем смо се раздужили после десетак дана када смо кренули за Нови Сад. Раздужили смо се оружјем у Пролом бањи на исти начин на који смо се и задужили. Вратили смо аутоматске пушке и муницију, а лично наоружање свако је задржао за себе. Мене, док смо боравили у Пролом бањи нико није ништа ни испитивао ни саслушавао, а није ми познато да ли је неко неког другог испитивао и саслушавао. Мени је било необично због чега се враћамо, мада смо ми за време боравка у Пролом бањи имали активности, а осим тога очекивало се да ће се у реону Радан планине извршити десант од стране НАТО снага. Нису постављени ни системи везе које би требале да функционишу у време десанта. Ја сам и дан данас припадник јединице «Шкорпиони» и даље се водим на списку те јединице. «

«Са мном је био присутан Олујић Рајко, како сам навео, а осим њега са нама је било још четири припадника МУП-а, а претпостављам да су они

били из ОУП-а Подујево. Ја мислим да су они били присутни у дворишту. Могуће је да су и они трчали за мном, а њих не познајем, а ове које сам набројао добро познајем.»

На посебно питање председника већа окривљени је одговорио: «Мени нико није дао наређење у вези са људима који су били затечени у кућама. Подразумева се да када снаге МУП-а улазе у куће да се мора предати наоружање које се налази у кућама, а мени се ставља на терет тешка крађа. Нормално је да уколико има терориста да се ухапсе приликом уласка у кућу, ако би он пуцао на мене и ја бих пуцао на њега. Познато је и практиковало се, а и у току мог школовања сам научио, да се цивили не дирају, да се не малтретирају, да се у њих не пуца.»

На питање да ли се подразумевало или је постојало неко наређење у вези са удаљавањем цивила из кућа у које су припадници МУП-а и других јединица долазили, окривљени је одговорио: «Вероватно су ти људи који су били присутни, а мислим на остале припаднике МУП-а нешто о томе знали чим су рекли да се ти људи пусте да иду низ улицу. Тачно је да сам ја када сам ушао у кућу рекао гласније да сви изађу напоље због тога што се у кући чула граја и прича. У том случају сам поступао по правилу, јер би по правилу, уколико је нешто сумњиво требало би да се у кућу баци сузавац, а ми нисмо имали сузавац, а можда бих ја у некој другој ситуацији пуцао у човека који је држао руку, јер не знам шта је у његовој руци. То свако службено лице уради и у миру, а камоли и у рату. Ја јесам патриота, али нисам националиста. Ја јесам држављанин СРЈ, а не како је у оптужници наведено да нисам држављанин СРЈ. «

На крају је окривљени изјавио: «То је све што имам да изјавим, а врло му је чудно што невин лежим у притвору и једва чекам да се све ово оконча, те да се напokon дође до истине.»

Приликом првог саслушања у претходном поступку пред истражним судијом у Окружном суду у Прокупљу дана 24.5.1999. године окривљени је навео: «Ја живим у Новом Саду. Ожењен сам. Деце немам.

Почетком напада НАТО на Југославију дана 24.3.1999. године ангажован сам као припадник резервног састава «САЈ», а ради се о посебном саставу који има назив «Шкорпиони».

25.3.1999. године кренули смо аутобусом из Новог Сада са два аутобуса, камионом који вози опрему и борце, командант «Шкорпиона», ишао је са још тројицом који су из његовог личног обезбеђења. Испред нас је ишао Боца са БМВ –ом сиво металик боје. Један аутобус је био «Шид превоз»-а, а један «Бечеј превоз»-а. Ови аутобуси су били ангажовани за сврхе наше јединице.

Путовали смо доста дуго, кренули смо увече негде око поноћи и дошли смо у Пролом бању касно. На путу према Пролом бањи вратили смо у Макиш, тамо смо узели само униформе и одмах их обукли, а када смо дошли у Пролом бању разместили смо се по собама. Ја сам био са мојим командиром вода Рајком. После 2-3 дана када је требало да стигне друга група добили смо од командира водова наређење да чистимо оружје које је било конзервирано како

за нас, тако и за групу која је требало да стигне. Сви смо добили аутоматске пушке калибра 7,62 мм и муницију смо такође добили у Пролом бањи где смо били смештени до доласка у Подујево на извршење задатка.

Ја могу да кажем да нам уопште није било речено приликом ангажовања да ћемо учествовати у акцијама у саставу «САЈ-а.» Ми смо само знали да су нас пратили припадници «САЈ» када смо ишли према Подујеву из Пролом бање. У Пролом бањи смо провели 2-3 дана, чистили смо пушке, оне су биле конзервиране, нисмо задуживали пушке, а чистили смо пушке за оне који су требали да дођу у Пролом бању.

Ја објашњавам да «САЈ» има значење специјалне антитерористичке јединице, а ми имамо назив «Шкорпиони».

Командант моје јединице која има назив «Шкорпион» је био човек који има надимак Боца, а ја његово презиме не знам. Ја сам имао свог команданта вода, а то је био Рајко Олујић с којим се знам од раније из Далмације и Новог Сада. Наша јединица има око сто двадесет људи подељених у 5 водова.

Командир једног вода је био човек који има надимак Гуљо чије име и презиме не знам али знам да је рођени брат команданта Боце. Познато ми је да су по надимцима Брко и Жућо били командири још два вода.

Ја не знам тачно дан и датум али једног јутра око 6-7 часова, заједно са пратњом припадника «САЈ», аутобусима смо отишли из Пролом бање на извршење задатка у Подујеву. Тада нам је приликом поласка, речено да ћемо учествовати на чишћењу терена. Ми смо брзо стигли до Подујева и ту су нас дочекали припадници САЈ-а, а ту сам видео и неколико припадника полиције, они су, мислим, имали плаве маскирне униформе и зелене маскирне прслукe, а преко прслука је писало «Полиција» белим словима. Када смо дошли у Подујево са два аутобуса, командат Боца је отишао негде на састанак, а ми смо изашли из аутобуса. Ја сам стајао са Рајком Олујићем и још неколико наших припадника и разговарали смо са припадницима «САЈ». Припадници «САЈ» су нам рекли да су све те куће празне и да је све очишћено. Тада се један број људства самовољно удаљио од аутобуса и одлазио је по околним кућама. Знам да је један од старешина «САЈ» рекао да нас командири водова сместе по кућама у непосредној близини, а ја сам са командиром Рајком Олујићем у пратњи неколико припадника «САЈ» и двојицом припадника полиције кренуо да нађем кућу погодну за смештај вода. Припадници «САЈ» су нам опет објаснили да су куће празне, а да су српске куће обележене белим пешкирима избаченим кроз прозоре.

Сасвим близу наших аутобуса где су били паркирани пронашли смо једну кућу на којој је била затворена капија, ја сам пробио део капије који је био од дрвета, а Рајко се провукао и отворио капију. Овде из једне куће која је била на левој страни од капије изашао један мушкарац старости око 40 година и рекао ми је на српском да у кући има још жена и деце. Овај човек је био Шиптар али је одлично говорио српски. Ми смо тада рекли овима што су у кући да изађу из куће и они су изашли из куће са стварима, носили су кофере и торбе. Када су

изашли из куће било их је десетак, од чега је било два мушкарца старости један око 30, а други око 40 година. Овај човек од 30 година носио је дете и црну кожну јакну. Када сам ја ушао у кућу, нашао сам му црни појас, од борилачких вештина. Остали су били жене и деца.

Поред ове двојице мушкараца био је и један трећи мушкарац, излазио је из куће, а имао је од 40 до 50 година, нижег раста, сед, добро грађен, имао је на себи старије одело, кошуљу жућкасту са штрафтама. Када је излазио, држао је леву руку подвучену под сако, ја сам му повукао ту руку махиално из личне безбедности. Тада је једна жена повикала: «Не, рука му је поломљена». Ја сам му покидао кошуљу и видео сам на левој страни на рамену да је имао рану од метка. Ја сам га тада ошамарио и рекао сам му: «Да ли је то сломљена рука или рана од метка». По конституцији и грађи овог човека и по свему тај човек је био припадник «УЧК».

Један мушкарац је рекао да се у кући поред жена и деце налази једна непокретна парализована жена.

Командир Рајко и ови из «САЈ-а» су наредили да ова лица изађу на улицу и да се построје. Рајко је тада рекао «Нека се пусте». Видео сам командиру Рајку сузе у очима. Рекли смо им да беже на улицу и када су они бежали ја сам у вис високо изнад њих испалио један кратак рафал. Ја не знам где су они отишли али су разбежали на улицу.

После овога ја и Рајко смо се вратили назад у двориште, овај полицајац је остао на улазу у кућу, а «Сајовци» су били на капији. Ово је друга кућа у истом дворишту у коме смо прво ушли. Ми смо ушли да претресемо и ову кућу и у соби на спрату нашао сам пиштољ марке «Збројевка» М-75 9 мм са оквиром који је био пун муниције и један упаљач марке «Дупон». Ја сам узео пиштољ и упаљач и о томе Рајку нисам рекао. Полиција ми је ово узела у Новом Саду 21.5.1999. године.

Када смо изашли на улицу чула се галама у суседном дворишту и командир вода Рајко ми је рекао да одем да видим шта се тамо дешава, а он ће да се врати по помоћ и Рајко ми је рекао да се прикључим осталој војсци да им помогнем. Ја сам прошао кроз улазну капију дворишта и продужио поред куће и поред чесме, а ту је био паркиран «Волво» плаве боје. Када сам дошао поред те чесме затекао сам постројену групу људи уза зид те куће. Ту је било петнаестак људи међу којима Гуљо и Брко. Један од њих је био ниског раста и био је најмлађи од њих и он је претресао те људе, а ја сам гледао по прозорима да не би неко пуцао на њих. Тада је један од припадника наше групе одвојио једну жену плаве косе и одмах се вратио и чуо сам да је питао «Како не знаш чије су то бомбе и чији су тромбони-мине» и одмах је ову жену гурнуо према зиду. Неко је рекао од ове полиције што имају те ознаке «Да се сви побију», на шта је овај одмах одвео ову плаву жену стазом према кући и испалио кратки рафал по леђима и жена је пала на бетонску стазу. Ја не знам ко је ово урадио али знам да је тај извршилац био плав. Гуљо је тада рекао љутито и узбуђено да се сва ова лица притерају уза зид и да се побију. Тада смо ми пуцали из више оружја, било је 10 или 12 оружја. Пуцао сам ја, пуцао је Гуљо, ја сам испалио највише 10 метака, пуцао је и онај младић који их је претресао, а пуцало је још шест до

седам људи људи. Сви постројани су погођени и попадали су једни преко других на гомилу. Ми нисмо проверавали да ли међу њима има преживелих већ смо се одмах повукли назад на улицу и ту сам приметио да је завладала паника. Поједине старешине из «САЈ-а» повикали су да се постројимо и питали су ко је пуцао. Од старешина знам за једног да му је надимак «Вук», а то је један добар момак и Симовић је исто рекао да се повучемо. Појавио се и Боца који је био љут и говорио је «П..... вам матерна ниједну минуту вас не могу оставити саме, да не направите неку пиз.....». Он у том моменту није знао шта се десило. Ја мислим да ни Вук није знао, а ја мислим по томе јер су нам они рекли да је све чисто.

На постројавању Гуљо је каснио са својим људима, дато је наређење да сви уђемо у аутобусе, чуо се још по неки рафал на шта је Боцо рекао Рајку да се вратим, да још вероватно има наших људи. Рајко се вратио са тим људима и у том моменту се чуло још пар снајперских хитаца и ми смо сто посто сигурни да је то пуцао «УЧК» на Жућину групу.

У Пролом бањи смо остали још десетак дана и речено нам је да се вратимо кући и да ником ништа не причамо. Пуковник Трајковић се захвалио на извршеном задатку и од тада смо знали да припадамо резервном саставу «САЈ». Рекли су нам да ће нас звати када буде потребно и да тада идемо кући. Одмах смо у Пролом бањи оставили пушке и муницију и отишли смо за Београд. Знао да нам се захвалио један од министара коме не могу да се сетим имена. Такође су нам рекли да ћемо униформе раздужити у Новом Саду и да ће бити на једном месту. Рекли су нам да ћемо добити комбинезоне када се будемо други пут ангажовали.

Ја објашњавам да се свако наређење мора извршити и не само у тој јединици него у свакој јединици специјалне намене без обзира на последице. Ја нисам видео да је било иједно дете, али ја сам малопре објаснио да се сва наређења морају извршавати.

Најнепосреднији на лицу места нам је био Гуљо и по његовом наређењу смо поступали.»

Приликом саслушања у претходном поступку пред истражним судијом Окружног суда у Прокупљу у просторијама затвора у Бијелом пољу дана 18.7.2001. године окривљени је изјавио:

«Ја истичем да сам резервиста «САЈ-а» специјалних антитерористичких јединица. Ја мислим, али нисам сигуран да је у то време САЈ припадао Влади Србије. Командант САЈ-а у то време је био пуковник Живко Трајковић. Ја сам плату нормално од САЈ-а примао, од командира наше јединице Боца Медића који нам је делио плату. Знао да је то било почетком напада НАТО у Југославији и на дан 24.3.1999. године, позвао ме је Боцо Медић, који води ту јединицу «Шкорпиона» у саставу САЈ-а и ја сам се одазвао и рекао је да је извршен напад на нашу земљу. Ја сам дошао из Новог Сада, односно дошао у улицу Петефи Шандора у Новом Саду, ту је био аутобус, односно два аутобуса. Знао да је ту поред аутобуса био неки министар Мргуд, знам да му је то надимак и да је потписао споразум. То је било увече и Боцо Медић, не зна му име, нама је рекао тада да ћемо бити прикључени «САЈ-у» и то као легална формација, а да

нисмо паравојна формација. Командант ове јединице је Боцо Медих, а он је из Мирковаца из Источне Славоније. Ја кад сам позван у Новом Саду у клубу «Бонапарта», ту је био Боцо Медих и он ми је рекао да треба да се иде на Косово. Рекао је све је нападно, све гори, ја нисам отишао до куће, само сам се жени јавио телефоном. Одатле смо отишли у Макишку шуму код Београда и ту смо задужили униформе, чизме, тачније само униформе без наоружања. Нас је био пун аутобус. Ја мислим да је био неки цивилни аутобус, да ли је био Ауто Бечеја или неки други, не знам. То је био 24.3.1999. године. Ми нисмо знали где идемо, тако да аутобусом смо ишли била је велика пратња полицијских кола испред аутобуса, пар ципова и камион. Нисам сигуран да је била полицијска пратња, али је била пратња. Боцо Медих је рекао да идемо на Косово и знам да смо негде стали и дошли смо у Пролом бању, нисмо доведени на Косово него у Пролом бању, били смо у хотелу «Радан» и без оружја и да чекамо даље инструкције. Ту смо били у Пролом бањи 5-6 дана. Дошла је још нека група људи, добили смо амблеме, оружје, аутоматске пушке, било је конзервирано, а са тим оружјем нас нико није задуживао само су нам их поделили. Само пушке са борбеним комплетом. Добијали смо и бајонете од пушака. Ја сам Боцу знао од раније. Знао сам и Рајка Олујића који је уствари био командир вода, а командант јединице Боца, а не знам му име. Као што рекох, Олујића сам знао из Далмације. Наша јединица којом је командовао командир вода чији је био командир Рајко Олујић имала је 100-120 људи. Водом је командовао Рајко Олујић, а он је из Далмације, живи у Новом Саду. Било је пет водова, али мени је лично био командир мог вода Рајко Олујић. Знам да је командир једног вода био човек по надимку Гуљо, а да је рођени брат командира Боца а не могу да се сетим имена команданта Боце. Брко и Жућа су били команданти и још два вода. Знам да су Брко и Жућа били у «Шкорпионима» у Источној Славонији под командом Боце. Рајко Олујић ми је нудио да будем или његов заменик, или да водим једну групу људи, али сам ја то одбио зато што није било неке праве организације, због тога што нисмо имали основне ствари ни завоје ни систем везе па сам због тога одбио. Ја истичем да је «Шкорпион» био у саставу «САЈ-а» а ја сам припадао «Шкорпиону».

Ја се не сећам тачно датума, али знам да је било крајем марта или почетком априла, не знам ког дана. Знам да су ми увече рекли, мени конкретно је рекао командир вода Олујић Рајко да идемо у чишћење терена у Подујево, а другима су рекли њихови командири водова, да се сутра иде. Изјутра смо кренули и то два аутобуса испред хотела у Пролом бањи, а била су пуна два аутобуса кад смо кренули из Пролом бање. Знам да је генерал Павковић био у Пролом бањи, али он са нама није контактирао, он често мења места становања у рату. Знам да је испред нас ишло војно возило, али тврдим да не знам да ли је војно оклопно возило, испред нас је прво ишао цип, односно неколико возила, и ишли су према Подујеву. Када смо дошли у Подујево, видео сам доста, не знам колико припадника «САЈ-а», и нас су дочекали припадници «САЈ-а», а било је припадника специјалних јединица полиције, а војне јединице нисам видео. Када смо изашли из аутобуса, командант Боца отишао је на неки састанак, ми смо изашли и речено нам је од Рајка Олујића да се разместимо по кућама, да сваки вод узме по једну кућу и да стационирамо у те куће. Када смо ми изашли из аутобуса и пошли према кућама, тамо су били припадници «САЈ-а» који су раније дошли на тај терен и рекли су нам «Ево ми смо у овим кућама, а ви идите мало даље у оне куће», а то је значило да уђемо у те куће и да се ту

стационирамо. Нама је рекао Рајко Олујић за нашу јединицу, а другима други команданти. Када су излазили неки људи из ова два аутобуса, они су проваљивали у трговине и бутике и узимали су шта су хтели из тих продавница. Ја никога од тих људи нисам познавао, да бих могао рећи конкретно ко је улазио у те продавнице, али знам да су узимали ствари из њих. Када смо ми дошли у те куће, «Сајевци» су рекли да је тај терен очишћен и сигуран. Рајко Олујић је мени рекао да идем с њим и да погледамо ту кућу у коју ми треба да идемо. Ми смо ушли у кућу и била су два припадника ПЈП-а која ја не познајем, носили су на борбеним прслуцима натпис «Полиција», а који су били мрежасте прслуци. Из САЈ-а је било још двојице људи, а које ја не познајем. Ја сам пробио дрвену капију ногом и ушли смо унутра, иза ове капије је била бомба, знам да је била зелена, а како се зове не знам. Нас шесторо-седморо смо ушли унутра. У дворишту ове куће била је још једна кућа. Ми смо ушли из капије, нисмо ушли у ову прву кућу, већ у другу, и изашао је старији човек са златом и парама и рекао је «Да платим». Ми смо рекли да нећемо да узимамо ништа, него да сви изађу из куће. Изашло је троје или петоро људи из куће, а било је жена и деце. Носили су путне торбе са собом. Ми ту кућу нисмо претресали. Отишли смо у ту кућу, у исто двориште где се чула галама. Пробио сам врата ногом и за мном је ушао Рајко Олујић, отишао сам уза степенице на спрат и чула се галама и рекли смо да сви сиђу и да се предају. Било је пар мушкараца, пар млађих жена, укупно их је било 15 особа. Из те куће силазио је низ степенице један млађи човек око 30 година, ја сам га ударио ради безбедности кундаком по глави, он је пао и одмах устао. Једна жена је била поред њега, не знам да ли му је била супруга, рекла је да му је рука сломљена, ја сам поцепао завој, рука му је била рањена. Он није био у униформи, а сигурно је био припадник «УЧК-а». Ми смо их пустили и рекли да сви изађу и они су изашли. Ови људи су се припојили људима из прве куће. Укупно је било из обе куће петнаест људи. Било је ту и жена, а мушкараца колико је било не знам тачно, можда седам-осам њих, било је млађих и старијих људи. Ми смо рекли да иду низ улицу, ја сам испалио 10 метака у вис, нисмо ни на кога од њих пуцали. Демировића нисам познавао, нити сам га видео. Ми смо се вратили у двориште опет у прву кућу, и на спрату прве куће смо нашли униформу УЧК-а, било је тромбона и бомби, нашао сам пиштољ «Збројевка» који сам присвојио и златни упаљач марке «Дипон». Ови људи и жене су отишли низ улицу и у другом дворишту, а не у овом чула се пуцњава, пар рафала, личило је на неки обрачун. Ми смо потрчали према тој кући јер смо били угрожени од ватре, прескочили смо зид ове куће и са десне стране је била чесма и видео сам мртву жену на стази испред куће. И у овој кући у другом дворишту било је лешева у дворишту, али не знам колико. Мислим да су били цивили, не знам да ли је било жена и деце, али је то био ужасан приказ за мене. Ови лешеви су били поред куће, поред неког зида, а као што рекох, видео сам један леш на стази. Касније сам чуо да је то Гуљина група. Гуља је рођени брат Боцин, који је исто носио дугу косу као Боцо, а мислим да се презива Медић. Када смо аутобусима отишли у хотел у Пролом бањи, чуо сам причу, као и сви припадници су чули да се десило нешто страшно, да је Гуља наредио да се сви ти људи убију. Ја сам чуо да су ови људи и жене постројени и убијени, а ко је то наредио да се построје и ко их је убио ја не знам. Ја сам чуо у Пролом бањи, јер су причали сви о томе, да их построје и убију, да је то Гуља наредио, али не могу то тачно да кажем, али је та прича била. «

Окривљеном је предочено да је на записнику о испитивању код истражног судије у Прокупљу дана 24.5.1999. године изјавио : «Тада смо ми пуцали из више оружја, било је 10-12 оружја, пуцали смо ја и Гуљо, ја сам испалио 20 метака, пуцао је и младић који их је претресао, пуцало је још 6-7 људи, сви су постројани и попадали су један преко другог на гомилу.»

«Ја тврдим да ово није тачно, мени је то било запрећено у записнику када сам то изјавио. Ја не знам ко је по надимку Вук, а Симовић је био командант београдског САЈ-а и рекли су нам да се повучемо у аутобусе. Тачно је то да је Боца рекао : «П... вам материна ниједну минуто саме вас не могу оставити да не направите пиздарију.» Ја мислим да они уопште нису имали појма шта су радили водови под командом Гуље и Жуће. Ми смо се са два аутобуса вратили у Пролом бању и ту је био Живко Трајковић и он је био рањен. Он нас је поздравио. Када смо дошли у Пролом бању, тамо смо констатовали да недостаје један вод, то је био Жућин вод. Ми смо били на терену сат или сат-два, а Жућу је тек увече неко довео камионом из САЈ-а, а нисмо знали чак ни где се налази његов вод и шта су радили.

За мене је чишћење терена број 1 значи слушају се наредбе претпостављених. Значи да се наредбе морају извршавати и то од претпостављених, а то значи да се убијају припадници УЧК-а, а не цивили. Мени је Рајко Олујић био командир вода. Мени је могао да наређује и Гуља и Рајко. Ја немам никакве везе са Гуљом. Ја сам ухапшен од стране полиције у Новом Саду од стране два цивилна лица која су ми рекли «Немој да реагујеш уцакаћемо те.» Одузели су ми пиштољ.

Када сам давао изјаву код истражног судије није било никакве претње, а када сам давао изјаву у полицији претили су ми.

Ја опет тврдим да нисам пуцао у људе уопште, а у ваздух јесам. «

У доказном поступку суд је, на сагласан предлог странака, прочитао исказе сведока који су саслушани пред Окружним судом у Београду и оштећених који су саслушани пред Окружним судом у Београду и то: Кеча Душка, Филиповић Мирослава, Филиповић Светлане, Опарница Милоша, Кликовац Душка, Марковић Драгана, Анастасијевић Милана, Јанковић Радислава, Маљевић Небојше, Петровић Томислава, Дабетић Митра, Фабијанић Предрага, Орловић Небојше, Радуловић Милана, оштећених Богујевци Селатина, Богујевци Лирие, Богујевци Јехоне, Богујевци Фатоса, Богујевци Саранде, Богујевци Сафета, сведока Ђукић Жељка, Олујић Радослава, Медић Драгана, Медић Слободана, Ковачевић Николе, Радић Александра, Митровић Петра, оштећеног Дурићи Енвера, сведока Ђата Фљорима, Стопарић Горана, оштећеног Кастрати Реџепа, сведока Весели Назима, Смиљић Здравка, Шолаја Миодрага, Цекић Небојше, Томић Милована, Боројевић Драгана, Симовић Зорана, Вулевић Спасоја, Манојловић Срђана, те прочитао следећа писмена: Записник о увиђају од 30.3.1999 године, са фотодокументацијом и скицом лица места приложеном уз записник о увиђају, допис управника Института за судску медицину др Славише Добричанина од 3.6.1999 године, извештај о проналаску деветнаест лешева на територији Општине Подујево од 9.4.1999. године, записник о претресању лица од 21.5.1999. године, извештај МУП-а РС

од 11.3.2002. године, извршен увид у фотографије припадника јединице «Шкорпиони» достављен од стране МУП-а РС Окружном суду у Београду на дан 4.7.2003. године и извештај МУП-а РС од истог датума, налаз и мишљење судских вештака психолога Станка Ивандића и Гарић Душанке, службена белешка СУП-а Куршумлија од 25.11.2002. године, балистичко вештачење Института безбедности вештака Вучковић Миливоја од 12.5.2003. године, записници о препознавању од 8.7.2003. године, извршен увиду у скицу приложеном уз записник о саслушању оштећених од 9.7.2003. године, налаз и мишљење Комисије судских вештака неуропсихијатра и клиничког психолога од 4.2.2004. године и извештај из КЕ за окривљеног, допис тужиоца Међународног кривичног суда Уједињених нација од 16.7.2003 године са извештајима о аутопсији извршеној од стране особља Тужилаштва.

Како је ранија првостепена пресуда К.број 792/02 од 17.03.2004 године укинута решењем Врховног суда Србије Кж.број 687/04 од 22.12.2004 године, то је кривични поступак поновљен.

Поступајући по примедбама из решења Врховног суда којим је ранија пресуда укинута, суд је на главном претресу саслушао сведоке Николић Мирослава, Мијата Бајовића, Александра Ђорђевића, Радицу Маринковић, те саслушао сведока Шубарановић Живорада, прибавио допис МУП-а Републике Србије од 17.05.2005 године о задужењу пушака припадника Јединице «Шкорпиони», те фотокопију евиденције посета лицима лишеним слободе у периоду од 20.05. До 28.05.1999 године Окружног затвора у Прокупљу и фотокопију странице из књиге дежурстава Службе обезбеђења у Окружном затвору у Прокупљу за дан 24.05.1999 године, те ова писмена прочитао на главном претресу

Свестраном анализом изведених доказа и оценом одбране окривљеног утврђено је чињенично стање као у изреци пресуде.

Догађаји који су предмет оптужбе одиграли су се дана 28.03.1999 године на територији Подујево. Објективне околности везане за постојање оружаног сукоба и ратног стања као и статуса Јединице «Шкорпиони» утврђене су на основу дописа МУП-а РС. Тако је чињеница да је постојао оружани сукоб на територији Подујева, утврђена на основу дописа МУП-а Републике Србије и исказа сведока. Из дописа МУП-а од 1.3.2004. године, чији садржај нико од странака није оспорио, утврђено да је до 1998. године на подручју Општине Подујево постојала герилска организација састављена од припадника албанске националности која је изводила терористичке акције углавном на припаднике МУП-а РС и Војске Југославије. Почетком маја 1998. године два покрета – НПОК и НПРК прерасли су у ОВК, те је формирана оперативна зона «ЛАБ» која је географски покривала подручје Општине Подујево и део Општине Приштина. Оружани део ОВК на подручју те оперативне зоне састојао се од оружаних војних формација ОВК и градских или сеоских наоружаних снага такозване «милиције» са најмање две хиљаде бораца. ОВК је имала војну организацију од нивоа оперативних бригада до нивоа батаљона, чета и водова. Свака бригада имала је команданта и командни штаб и бројне потчињене јединице у виду батаљона, чета, водова и по зони одговорности припадајуће снаге «милиције», јачине најмање једног вода до чете који су били у функцији стратешке резерве

активним формацијама ОВК. Овим снагама, које су чинили наоружани цивили руководио је командант локалног штаба у селу или насељу који је био потчињен команданту бригада у чијој се зони одговорности налазио и командант штаба оперативне зоне «ЈАБ». Према томе, формирана ОВК имала је војну организацију, материјална средства, одговорну команду и могућност контролисања делова територије Косова, што је овој организацији омогућавало да изводи континуиране и усклађене војне акције. Сукоби ОВК и снага безбедности Републике Србије – војске и полиције обзиром на њихову природу, средства и циљеве представљали су унутрашње оружане сукобе, који су започели знатно пре предметног догађаја у Подујеву и наставили се и након почетка рата између СРЈ и коалиције НАТО пакта започетог бомбардовањем територије СРЈ од стране коалиције НАТО пакта на дан 24.3.1999. године.

На дан 28.3.1999. године у самом граду Подујеву није било сукоба између посебних јединица полиције Републике Србије и припадника ОВК, али су у том периоду припадници ОВК на удаљености од око 3 до 4 километра од Подужева ископали ровове из којих су изводили акције, тако да су посебне јединице полиције МУП-а Републике Србије биле ангажоване на спречавању напада припадника ОВК са тих положаја, па је то био разлог за присуство великог броја припадника МУП-а Републике Србије, међу којима и јединице «Шкорпиони» у то време у Подујеву.

Јединица «Шкорпиони», формирана је као добровољачка јединица и бројала је сто двадесет осам припадника. Окривљени Цвјетан Саша је марта месеца 1999. године био припадник ове јединице. Командант јединице «Шкорпиони» био је Слободан Медић звани «Боца» а његов заменик Манојловић Срђан. Ова јединица је дана 25.3.1999. године преведена у резервни састав САЈ МУП-а Републике Србије и упућена у Пролом Бању ради даљег ангажовања. Дана 27.3.1999. године Симовић Зоран тадашњи командант САЈ-а отишао је у Пролом Бању да преузме јединицу «Шкорпиони» и дана 28.3.1999. године око 4,00 часа по договору са Медић Слободаном, Симовић је преузео ову јединицу. Све ово утврђено је из извештаја МУП-а Републике Србије – Управе за борбу против организованог криминала од 11.3.2002. године.

По доласку у Подујево припадници јединице «Шкорпиони» били су упућени у куће које су припадале лицима албанске националности а налазиле се у близини места где се налазила полицијска станица, да би ту нашли смештај.

Из исказа команданта САЈ-а, Симовић Зорана припадника САЈ-а и припадника јединице «Шкорпиони», који су у току поступка саслушани несумњиво је утврђено да је јединица «Шкорпиони» тога дана- 28.3.1999. године дошла у Подујево. Припадници ове јединице били су наоружани аутоматским пушкама «Калашњиков» које су пре поласка за Подујево задужили. Приликом задуживања није вршено уписивање бројева пушака, нити количине задужене муниције, а приликом раздуживања такође није вршено пребројавање преостале муниције нити идентификација задуженог оружја. Ово је утврђено на основу исказа сведока Манојловић Срђана који је поделио оружје припадницима Јединице «Шкорпиони» као и на основу дописа МУП-а РС од 17.05.2005.године из кога произилази да је за потребе Јединице «Шкорпиони» дана 27.03.1999.године у Пролом бању, где је ова јединица била смештена,

довежен камион у коме је било укупно 15 сандука са по 10 аутоматских пушака калибра 7,62мм и муницијом. Срђан Манојловић је преузео наоружање и поделио га припадницима Јединице "Шкорпиони", при чему није вршио евидентирање серијских бројева аутоматских пушака којима их је задуживао.

Истога дана када је Јединица "Шкорпиони" стигла у Подујеву, у кући породице Ђата која се налази у Подујеву у улици Косанчић Ивана бр.174, налазили су се осим чланова породице Ђата и породице Кастрати Реџепа и друге породице, тако да је укупно у том дворишту било око 30 људи. Сведок Реџеп Кастрати навео је да су тога јутра када је, зачувши буку у дворишту, сишао, у дворишту били униформисани људи и то отприлике у четири врсте различитих униформи. Испред сведока Кастратија у двориште је изашла његова сестра која је у руци држала новчаницу од 1000 ДЕМ. Ову новчаницу сестра је пружио једном униформисаном лицу који је питао зашто она даје новац, а тада је сведок Кастрати из њене руке узео новац и предао га том лицу, објашњавајући му речима «То сестра чашћава». Човек је узео новац, а затим сведоку Кастратију уперео аутомат у груди. Тај човек у униформи био је окривљени Џвјетан Саша кога је сведок Кастрати на главном претресу са сигурношћу препознао и до детаља описао његово понашање. Држећи сведоку Кастрати Реџепу све време уперену аутоматску пушку у груди, окривљени је испитивао шта се налази иза врата и куда воде врата просторија куће у приземљу, што му је сведок све објашњавао. Пошто се зачула галама, јер су и из других кућа у том дворишту излазили људи, окривљени је оставио сведока Кастратија и отрчао и тада је сведок чуо да је окривљени неког питао: «Саша шта ћемо са њима». Читава група људи, међу којима и сведок Кастрати, изашла је из дворишта на улицу где је окривљени рекао «Све ћу вас убити», а затим поново пришао сведоку Кастрати Реџепу, извео га из групе и ставио му аутомат на груди. Након неколико питања која му је поставио и пошто му је неко од осталих униформисаних лица рекао да пусти тог човека, окривљени је кундаком ударио овог сведока у лице, а затим га пустио, те се сведок придружио групи цивила и сви су кренули улицом у правцу који им је показан. Када је колона кренула, окривљени је испуцао рафал у вис.

И сведок Ђата Флорим је био у истој групи као и сведок Кастрати Реџеп. Он је са својом породицом борао у кући Исака Ђата која се налазила у истом дворишту где и кућа Сабита Ђата у којој је био смештан Реџеп Кастрати са својом породицом. И овај сведок је навео да је дана 28.3.1999. године велика група униформисаних лица ушла у њихово двориште и да су захтевали да сви напусте своје куће. Он је заједно са својом супругом, децом и родитељима изашао, с тим што су њега и његовог оца на степеницама зауставила два лица у зеленим маскирним униформама. Један од њих је сведоку претио, али је други сугерисао да га пусти, јер је сведок носио своје мало дете у рукама. Сведок је затим изашао из куће, а излазећи је чуо један рафал из аутоматског оружја који је допирао са улице. Нашавши се на улици сведок се придружио колони у којој су били његови рођаци и тада је уочио да нико од њих није био повређен.

Сведок Флорим Ђата није могао да каже да ли је окривљеног тога дана видео на лицу места, с тим што је навео да би можда могао да препозна ону двојицу која су му пришли на степеништу, али није могао да одговори да ли би окр. Џвјетан Саша могао бити један од њих.

Сам окр. Цвјетан Саша делимично потврђујући исказ сведока Кастрати Рецепа, допринео је разјашњењу описа свог учешћа у овом догађају. Након саслушања сведока Кастрати Рецепа, окривљени је изјавио да је тачно да је он био тај кога је сведок препознао. Окривљени је том приликом, негирајући да је узео новац од сведокове сестре, изјавио да је разговарао са сведоком, испитивао га куда воде врата куће и да је сведока гурнуо кундаком пушке, дозвољавајући могућност да је претходно држао пушку уперену према овом сведоку. Окривљени је потврдио и то да је, након што је сведок устао и придружио се осталим људима на улици, он испалио један кратак рафал у вис. Ово је, како сам каже, учинио из безбедносних разлога, да би људи отишли, а да не виде да ће се у те куће сместити његов вод. И редослед догађаја је објаснио окривљени, наводећи да се одмах затим вратио у исту кућу, што би значило да је то једна од куће породице Ђата. У својој одбрани на главном претресу окривљени је навео да је у једној просторији пронашао пиштољ који је задржао за себе, с тим што га је пријавио својим старешинама.

Суд је у потпуности поверовао исказу сведока Кастрати Рецепа. У описивању догађаја, сведок је био прецизан, а у препознавању окривљеног категоричан. Његов опис изгледа окривљеног и његовог понашања, потпуно одговара утиску који окривљени реално оставља. Иако детаље овога догађаја окривљени није описивао раније, окривљени је тек након саслушања сведока Кастрати Рецепа, испричао детаље овог догађаја, који се, осим података о узимању новца, углавном поклапају са исказом сведока Кастрати Рецепа. Очигледно да је сведок говорио истину, а при томе није показао тенденцију за неодговарајућом интерпретацијом догађаја, већ је говорио оно у шта је био сигуран. Стога је суд поверовао и у део исказа овог сведока у коме је навео да је окривљеном дао новчаницу од 1000 ДЕМ коју је окривљени примио.

Суд је прихватио и исказ сведока Ђата Флорима, али како овај сведок није препознао окривљеног, то је суд нашао да окривљени није био у непосредном контакту са њим. Ипак, исказ овог сведока је хронолошки разјаснио догађаје. Сведок је, наиме, навео да је чуо рафал, за који окривљени не оспорава да га је он испалио на улици, у тренутку када је сведок Ђата још био у дворишту. Очигледно су из истог дворишта прво изашли сведок Кастрати и његова породица, а тек након тога сведок Ђата Флорим и његова породица, па је и догађај који је описао сведок Кастрати претходио догађају који је описао сведок Ђата, а у коме се не може са сигурношћу утврдити учешће окривљеног.

Након догађаја у дворишту куће породице Ђата, окривљени се вратио у једну од кућа и како сам каже извршио претрес, те у једној од тих кућа пронашао пиштољ који је задржао за себе и како затим каже касније га пријавио надлежним официрима своје јединице.

Сведок Олујић Радослав је потврдио део одбране окривљеног који се односи на ситуацију у вези са сведоком Кастрати Рецепом. Он је, наиме, био заједно са окривљеним када су дошли до куће породице Ђата и када су породице из овог дворишта напуштале своје куће. Овај сведок је, како каже, када су цивили изашли, ушао у кућу одакле је, зачувши један рафал изашао, те тада добио објашњење од окривљеног Цвјетан Саше да је он пуцао у ваздух да

би пожurio цивиле да што пре оду. Сведок Олујић је, затим, отишао да доведе остале војнике док је окривљени Цвјетан Саша остао. То се и хронолошки поклапа са објашњењем окривљеног који је навео да је, након што је велика група цивила напустила дворишта породице Ђата ушао у куће и извршио претрес. У једној од тих кућа окривљени је пронашао пиштољ марке «Збројовка» који је и задржао за себе.

У непосредној близини куће породице Ђата, на улици се налазила група жена и деце из породица Богујевци, Љугалију и Дурићи, која је претходно избачена из куће породице Богујевци. Оштећени Селатин Богујевци, Сафет Богујевци и Енвер Дурићи су очеви, супрузи и синови жена и деце који су били у групи и пре предметног догађаја напустили своје куће, па је из њихових исказа утврђен идентитет и број чланова њихових породица који су остали заједно у њиховим кућама. Чланови њихових породица који су истом приликом убијени у истом дворишту, након убиства су заједно сахрањени а касније и ексхумирани и идентификовани.

Тако је, на основу исказа сведока Богујевци Селатина који је у јутарњим часовима 28.3.1999. године напустио своју кућу утврђено да је у тој кући остала његова породица и то мајка, супруга и малолетна деца, породица његовог рођеног брата Сафета, те родитељи, супруга и малолетна деца њиховог пријатеља Дурићи Енвера. Сведок Богујевци Селатин је на главном претресу нацртао скицу места где се налази њихова кућа у улици Косанчић Ивана бр.265 у Подујеву, а у истом дворишту се налази још неколико кућа. Као што су оштећени и њихова деца која су била присутна догађају описали, они су били најпре у Селатиновој кући, а онда су отишли у кућу Селатиновог и Сафетовог стрица где су били сви заједно са породицом Дурићи.

Сведоци – оштећени малолетни Лирие, Јехона, Фатос и Саранда Богујевци суштину и детаље догађаја описују на исти начин. Из њихових исказа је утврђено да су најпре били заједно у кући Сафета и Селатина Богујевци, њихове супруге и деца, њихова мајка, стрина и њена снаха. Пошто су се испред ове куће зауставила полицијска кола, они су сви прешли у кућу Селатиновог и Сафетовог стрица која се налази у истом дворишту. У тој кући су већ били отац, мајка, супруга и четворо деце њиховог пријатеља Енвера Дурићија. У тој кући су онда били сви заједно – двадесет лица – од тога један старији мушкарац – отац Енвера Дурићија, дванаесторо деце узраста од 2 до 14 година и седам жена од којих су две имале близу 70 година. Пошто је у двориште ушло доста униформисаних људи и пошто су неки од њих ушли и у кућу у којој су ове породице биле, они су почели да спремају своје ствари у торбе да би изашли. Међутим, људи у униформама су им рекли да оставе торбе, да подигну руке у вис и изађу. Док су оштећени и сви остали излазили, неки од униформисаних људи су ушли у куће. Пошто су сви оштећени изашли у двориште, речено им је да оду у комшијско двориште, где су их све претресли. Тада је из групе издвојен Хамди Дурићи – отац Енвера Дурићија. Након тога настављено је претресање и из групе је издвојена мајка оштећених Лирие, Јехоне и Фатоса – Шефкате Богујевци, док су остали упућени да изађу на улицу према станици милиције. Тада су оштећени видели како су Хамди Дурићи и Селман Гаши уведени у једну кафану, за њима су ушли војници и онда су неки од оштећених зачули пуцње из ватреног оружја. Након тога, групи у којој су били оштећени, наређено

је да се врати у двориште. Тада су они у дворишту видели оштећену Шефкату око које је било неколико војника, која је плакала и, како оштећени кажу, говорила на српском језику нешто у смислу «они су само деца», па ју је један војник гурнуо и пуцао у њу, а када су њена деца почела да плачу и вичу «мама, « онда су војници поново пуцали у њу. Након тога војници су, како их називају неки од оштећених, пуцали у све њих. Оштећена Јехона и Лирие су се онесвестиле, тако да нису могле да одреде број људи који су у њих пуцали, док из исказа оштећени Фатоса и Саранде, произилази да се пуцало из најмање два смера, мада ни ови оштећени нису могли да одреде број људи који су пуцали. Оштећена Саранда Богујевци је погођена тринаест пута у руку, два пута у ногу и једанпут у леђа. Оштећени Фатос Богујевци је рањен у обе ноге и то са три метка у једну ногу и два метка у другу. Оштећена Јехона је повређена у оба рамена, леву руку и леву ногу и оштећена Лирие је рањена у пределу врата, леђа, рамена и прста. По њиховим исказима, њима је након повређивања указана помоћ и транспортовани су у болнице. Осим ових сведока и мал. Богујевци Генца остали нису преживели

На основу исказа ових сведока, писмене документације у списима и података које су дали оштећени Сафет и Селатин Богујевци и Енвер Дурићи утврђено је да је том приликом и на том истом месту лишено живота четрнаесторо лица од којих је седам жена и то: Шефкате Богујевци која је имала 42 године, Фездрије Љугалију која је имала 21 годину, Нефисе Љугалију која је имала 55 година, Саља Богујевци која је имала 39 година, Шехиде Богујевци која је имала 67 година, Исме Дурићи која је имала 69 година и Фитнете Дурићи која је имала 36 година и осим њих седморо деце и то: Нора Богујевци која је имала 14 година, Шпент Богујевци који је имао 13 година, Шпетим Богујевци који је имао 10 година, Дафина Дурићи која је имала 9 година, Арбр Дурићи који је имао 7 година, Мимоза Дурићи која је имала 4 године и Албион Дурићи који је имао 2 године.

Описујући број и изглед униформисаних лица оштећени-сведоци су навели да је у двориште куће тога дана ушао велики број униформисаних лица који су сви били у зеленим маскарним униформама. Како они кажу, било их је можда и више од двадесеторо. Њихов се број мењао, јер се и група цивила – жена и деце премештала из дворишта на улицу и назад у двориште. На крају, сведоци нису били сигурни колико је људи у њих пуцало, али знају да је пуцано најмање из два правца. Оштећене-сведокиње Јехона и Лирије су се и онесвестиле пре него што је у њих пуцано. Сведок Фатос је на основу повреда које је задобио, закључио да је на њега пуцано најмање са две стране, а сведок Саранда Богујевци, навела је да се пуцало са разних страна из најмање два смера, јер је погођена и у руке, ноге и у леђа. Описујући изглед униформисаних лица, неки од оштећених су их називали полицајцима, а неки војницима. У сваком случају униформе лица која су ушла у двориште била су зелене – маскарне. Оштећене Јехона, Лирие и Фатос, препознали су окр. Цвјетан Сашу као једног од присутних униформисаних лица. Тако је Лирие Богујевци навела да мисли да је окривљеног видеала када је рекао да изађу на улицу, а касније да се врате у башту, а онда је уперео оружје у њих и њиховој мајци се унео у лице, након чега се малолетна Лирие онесвестила. Оштећена Јехона, описала је да је окривљени непрестано ходао горе – доле, а други пут га је приметила када је пуцао у њену мајку. Малолетни оштећени Фатос Богујевци мисли да би окр.

Цвјетан Саша могао бити човек који је био главни, јер је издавао наређења и стално нешто говорио. Оштећена Саранда Богујевци изјавила је да је окривљени подсећа на некога ко је био на лицу места.

Чињеница је да су сви оштећени приликом препознавања, од пет лица у низу препознали окривљеног. Чињеница је и то да они нису били сигурни у описивању радњи и поступања окривљеног. Оштећени нису могли са сигурношћу ни рећи да је баш окривљени Цвјетан Саша један од лица које је у њих пуцало.

Овакве несигурности у исказима оштећених приликом саслушања на главном претресу су сасвим логичне и објашњиве. Ово због тога што се мора имати у виду узраст ових оштећених који су у време догађаја били деца, а нарочито околности догађаја које су такве да су морале имати утицаја на њихову могућност упамћивања детаља. Пре свега, у двориште је ушло, како кажу оштећени можда и двадесеторо људи у униформама, а униформе су све биле исте – зелене маскирне. Само је једно лице од њих имало на глави шлем, а то није био окр. Цвјетан Саша, док су сви други били или гологлави или су имали качкете. На окривљеном није било карактеристичних детаља по коме би се могао издвојити из групе униформисаних лица, запамтити као такав и касније описати. Посебно се мора имати у виду ситуација коју су оштећени описали, а коју си и запамтили. То је ситуација када је пред очима сведока-деце пуцано у њихову мајку Шефкате, и када су они, видевши да је у њу пуцано кренули ка њој, онда је у њу поново пуцано, а затим је одмах пуцано и у све њих. Оваква ситуација не само што је оставила физичке последице нарушивши здравље и телесни интегритет преживеле деце, већ је свакако морала оставити и психичке трагове. Иако су малолетни оштећени стрпљиво, уверљиво и сигурно, а без трагова патетике испричали догађај у коме су оштећени 28.3.1999. године, несигурности и недоследности у описивању детаља су сасвим прихватљиве. Њихово указивање на окр. Цвјетан Сашу као на једног од учесника догађаја је стога сасвим логично и поред несигурности, јер су сведоци испричали пред судом догађај у коме су им настрадале породице, при чему нису оставили утисак лица која желе да било кога неосновано терете. То је нарочито карактеристично за препознавање по основу фотографија, јер је сведоцима предочен албум фотографија који се налази у списима. Ни на једну фотографију из овог албума сведоци нису са сигурношћу показали. При томе се мора имати у виду да је албум фотографија непотпун, јер, иако затражен од МУП-а Републике Србије комплетан албум са фотографијама свих припадника «Шкорпиона», суду је достављен непотпун албум са фотографијама мање од половине припадника јединице «Шкорпиони».

Из налаза и мишљења судских вештака психолога Станка Ивандића и Душанке Гарић утврђено је да ни код једног од малолетних сведока – оштећених нису уочене церебралне сметње које би узроковале склоност према комфабулацијама, да у психолошкој структури личности ових лица нема симптома психотичног процеса, душевних поремећаја, због чега су исти способни да свесно контролишу своје понашање у времену и простору. Њихов душевни статус одговара њиховом календарском узрасту, интелектуалне способности Саранде Богујевци и малолетног Фатоса Богујевци оцењене су изнад просечних – спадају у категорију високе интелигенције док су

интелектуалне способности малолетне Лирие Богујевци на горњој граници просека, а Јехоне Богујевци – у оквирима просека. Сви ови сведоци – малолетни оштећени су по оцени вештака способни да перципирају животне ситуације, да догађаје задрже у сећању и реално их репродукују.

Приликом саслушања на главном претресу наведени оштећени су сведочили веома мирно, прибрано, трудећи са да догађај што верније репродукују. Искузујући без наглашених емоција, одговарајући на питања како у односу на предметни догађај тако и на своје садашње здравствено стање, сведоци су оставили утисак искрености и жеље да испричају само оно што се заиста догодило. Несигурности и непрецизности у детаљима, као и у препознавањима, логичне су обзиром на узраст оштећених, као и на чињеницу да су ови оштећени били у великој групи, да их је такође и окруживао велики број униформисаних лица, те нису сви могли уочити исте детаље и на исти начин описати ни број ни тачан изглед учесника догађаја. Све ово, све ове разлике у детаљима, а подударности у одлучним чињеницама говоре у прилог непристрасности ових сведока, па је суд, након детаљне анализе њихових исказа ове у потпуности прихватио.

Из исказа оштећених Богујевци Селатина, Богујевци Сафета и Дурићи Енвера, утврђено је да су супруге и деца браће Бојевци тога дана – 28.3.1999. године када су они отишли из своје куће остала у кући, а са њима и њихова мајка, тетка и њена снаха, а да су у кући њиховог стрица остали родитељи, супруга и деца њиховог пријатеља Дурићи Енвера који су ту били склоњени. И Енвер Дурићи је такође тога јутра напустио кућу породице Богујевци, а у тој кући су остали његови родитељи, супруга и деца. Више од две недеље након одласка, када је чуо да су Саранда и Јехона Богујевци у болници у Приштини са Сафетом Богујевци је отишао у болницу у Приштини и тада је сазнао да су сви чланови његове породице мртви. Касније је од деце Сафета и Селатина Богујевци, чуо да су их униформисана лица извела из куће и одвела испред полицијске станице, а затим да су друга униформисана лица издвојила његовог оца Хамди Дурићи и Селмана Гашија, ошамарили их, увели их у кафану «Дрини» а да су се онда одатле чула два пуцња. Након тога, како су му даље испричали, пуцали су у Шефкату Богујевци пред њеном децом, а онда су пуцали и у осталу децу и жене. Након доласка КФОР-а, вршена је ексхумација лешева којој је оштећени Енвер Дурићи присуствовао и извршио идентификацију, када је препознао своје родитеље – оца Хамдија, мајку Есму, супругу Фитнете, ћерке Дафину и Мимозу и синове Арбра и Арбиона. Оштећени Енвер Дурићи и Селатин Богујевци након доласка КФОР-а у Подујеву отишли су у двориште Сафета Богујевци и у њему пронашли 98 чаура које су предали хашким истражитељима, а пронашли су и ципеле њихове деце, њихове кликере и Енвер Дурићи је пронашао и сат своје супруге.

И оштећени Сафет и Селатин су претходно напустили кућу у којој су им остале породице – супруге, деца, мајка, стрина и њена снаха. О томе да су им породице настрадале први пут су сазнали 14. априла када су и сазнали да су им деца – Саранда, Јехона, Фатос и Генц преживели, те да се лече у болници у Приштини. Од њих су сазнали да су осим њих и Лирие остали који су тога дана остали заједно у кући, убијени. Распитујући се касније, чули су да су они сви сахрањени на градском гробљу. Ексхумација лешева којој су они присуствовали

извршена је од стране припадника КФОР-а, уз учешће хашких истражитеља. Оштећени су препознали чланове своје породице и породице њиховог пријатеља Дурићи Енвера. Објашњавајући место где се налази кућа у којој су остали чланови њихове породице, сведок – оштећени Селатин Богујевци је и нацртао скицу објашњавајући положај његове куће и куће његових стричева које се налазе у истом дворишту. У скици је оштећени уцртао и место где су били лешеве, која се у општим цртама поклапа и са скицом лица места и фотодокументацијом у списима, па је суд на основу ових података утврдио место догађаја. Осим што је из исказа оштећених утврђен идентитет жртава, ова чињеница је поткрепљена и читањем података о ексхумацији и обдукцији.

Исказе оштећених Сафета и Селатина Богујевци и Дурићи Енвера суд је прихватио, а исти су помогли у утврђивању места, одвијања догађаја и идентитета жртава, мада о самом догађају ови оштећени имају само посредна сазнања. Ипак, оно што су они сазнали од своје деце која су преживела догађај, идентично је управо са исказима те деце на главном претресу па је и ово податак који говори у прилога веродостојности исказа оштећених.

Оштећени – преживела деца – који су саслушани на главном претресу нису могли да одреде број људи који су у њих пуцали и нису могли са сигурношћу да те људе препознају на фотографијама. Окривљеног Цвјетан Сашу су препознали, али нису сви са сигурношћу могли да опишу његово понашање и радње. Њихове исказе је, међутим, потврдио својим исказом и сведок Стопарић Горан. Он је био припадник јединице «Шкорпиони» и на главном претресу дана 10.12.2003. године испричао оно што је видео на лицу места. Дана 28.3.1999. године јединица «Шкорпиони» дошла је у Подујево где је већ било много припадника полиције, па након што су изашли из аутобуса, јер је било бомбардовање, те краћег кретања по граду усмерени су у улицу у коју су кренули да потраже смештај по кућама. Када је дошао до једне куће која има амфорски пролаз – кров који спаја две куће, те ушао у кућу, закључио је, по стварима, да су људи скоро напустили ову кућу. Како даље објашњава сведок Стопарић, изашао је поново испред куће и тада видео да група цивила састављена од жена и деце и само једног мушкарца улази у двориште у пратњи окр. Цвјетан Саше. У том дворишту већ је било неколико припадника «Шкорпиона» а он је видео Шолају, Дабић Александра, Смиљић Здравка, Цекић Небојшу и Боројевић Драгана, док је са цивилима дошао и Медић Драган као и још један полицајац из редовног састава полиције. Када су цивили ушли у двориште, тада их је Шолаја, чији је надимак Зицко, почео претресати, али га је у томе зауставио Томић Милован, који је и рекао да је најбоље цивиле извести на улицу. Стопарић и Томић су изашли са цивилима из дворишта, а заједно са њима и Цекић Небојша и полицајац. Пошто су цивили, чији тачан број не зна, а од којих су неки носили децу у рукама одмакли 20 до 30 метара низ улицу, неко од полиције их је вратио. Како описује сведок Стопарић, та група жена и деце само се окренула и вратила назад у двориште, с тим што тада са њима више није био онај једини мушкарац. Стопарић је стајао на капији и када су жене и деца прошли поред њега ушавши у двориште, он више није гледао у оном правцу где су они отишли, већ на другу страну. Тада се зачула пуцњава – несрећена ватра, како каже сведок – из више цеви и то из четири – пет аутоматских пушака. Сведок је претпоставио да се пуцало у оне цивиле у дворишту, али он није улазио у двориште, већ је остао на истом месту. Након тога су из дворишта

почели да излазе припадници «Шкорпиона»- најпре Дабић и Смиљих који су сишли са степеништа за које претпоставља да су дошли из куће, а након њих – Медић Драган, Цвјетан Саша, Боројевић Драган и Демировић Дејан који су сви, осим Демировића у ходу мењали оквири. Сведок Стопарић се након тога окренуо и изашао из Демировића, а у дворишту је остало још људи који су после излазили. Сведок је истакао да се све одвијало веома брзо – од поновног уласка жена и деце у двориште до пуцања прошао је можда минут, а пуцање је трајало мање од минута и одмах након тога су поменута лица излазила из дворишта. Одмах затим је Олујић постројавао свој вод на улици, а и остали су се самоиницијативно постројавали, знајући да се догодило нешто што се није смело догодити. Сведок је навео да су сви припадници јединице «Шкорпиони» знали ко је пуцао у цивиле, а да су у Пролом бањи изашла имена Цвјетан Саше, Демировић Дејана, Медић Драгана и Боројевић Драгана, па се касније изгубило име Боројевић Драгана, а остала три поменута имена. Он је у Пролом Бањи чуо да је наводно Боројевић Драган издвојио једну жену из те групе цивила и да јој је наводно узео неке новце, а сведок претпоставља да је он ту жену и убио.

Описујући изглед припадника јединице «Шкорпиони», сведок Стопарић је објаснио да су они били у маскирним униформама идентичних шара НАТО групе. Требало је да сви на главама носе шилт капе исте шаре са грбом полиције. Једино је Олујић Рајко имао на глави црну мараму, а једини у јединици који је имао шлем је Демировић Дејан који је на том терену и на следећем носио шлем.

Сведок Стопарић Горан је у току поступка мењао свој исказ. Саслушан на главном претресу пред Окружним судом у Прокупљу, овај сведок навео је да је видео групу цивила и да је касније сазнао да су управо ти цивили побијени, али да је у тренутку пуцања био удаљен од места где се пуцало 200 до 300 метара, а да се пуцало из оружја већег калибра од аутоматских пушака, и да је он био заједно са окр. Цвјетан Сашом, када су се чули пуцњи и да су заједно трчали до дворишта. По том исказу, када су стигли до дворишта, одатле су већ припадници САЈ-а износили људе на шаторским крилима. Такође је сведок том приликом навео да никада није сазнао ко је пуцао. Када му је предочена разлика у исказима, сведок је навео да је истина оно што је рекао на главном претресу 10.12.2003. године пред Окружним судом у Београду. Позван на претходни термин заказаног главног претреса – 8.12.2003. године, овај сведок је дошао у суд, али је истакао да се не осећа добро. Објашњавајући ову изјаву на следећем главном претресу – 10.12.2003. године, сведок Стопарић је изјавио да је разлог због кога тада није желео да сведочи – његов разговор са командантом Медић Слободаном који му је у ходнику испред суднице рекао да би његов брат Драган звани «Гуљо» умро за два дана када би отишао у затвор, те му је рекао «Одради ми још то – па ћемо лепо сести код мене па ћу ти се одужити, ја знам да ти ниси издајица». Сведок Стопарић истакао је да је уплашен, јер је након сведочења како каже, добио мету на леђима. На предлог заменика ОЈТ на главном претресу, суд је донео наредбу да се према сведоку Стопарић Горану предузму посебне мере заштите, а ту наредбу извршио је МУП Републике Србије.

Суд је у потпуности прихватио исказ сведока Стопарића са главног претреса од 10.12.2003. године. Овај исказ је јасан и убедљив, а што је најважније, подудара се са исказима деце – оштећених. Оштећени су описали

своје кретање из дворишта на улицу и назад, а и сведок га је описао на исти начин. Подудара се и детаљ о претресању које је вршио Миодраг Шолаја звани «Зицко». Сведок Шолаја који је сведочио на главном претресу – управо одговара оном опису који су за лице које их је претресало дали малолетни оштећени – деца Богујевци. Карактеристично је и то да су оштећени навели да је тај човек престао да их претреса када му је неко рекао да престане – баш као што и сведок Стопарић говори. Сагласно изјави овог сведока говори и чињеница да је окривљени Цвјетан Саша ушао у двориште са групом цивила коју у свом исказу наводи оштећена Богујевци Лирие. Стога је суд закључио да ове детаље сведок не би могао испричати да их заиста није видео. Иако је приликом ранијих саслушања на другачији начин описао свој долазак до лица места, тада очигледно у жељи да помогне окривљеном у његовој одбрани са главног претреса, сведок Стопарић је чак и тада рекао да није улазио у двориште у коме се одиграо догађај. Податак да није улазио у двориште у коме се пуцало, сведок је поновио на главном претресу када је дао нови исказ, очигледно у намери да опише само оно што је чуо и видео, а за оно што није, употребио израз «претпостављам», па је стога јасно да сведок Стопарић очигледно није желео да исприча нешто чему није очевитац, па тиме и да дође у ситуацију да неосновано терети учеснике догађаја у погледу оних радњи које није видео да су они извршили.

Подацима о врсти оружја из кога потичу чауре пронађене на лицу места – аутоматског оружја, који су утврђени на основу вештачења, поткрепљен је исказ сведока да је у оштећене пуцано управо из тог оружја којим су били наоружани припадници «Шкорпиона».

Командант САЈ-а Симовић Зоран није био присутан на лицу места у тренутку убиства, али је он као и други припадници САЈ-а и као и радници ОУП-а Подујево такође био у близини места догађаја и сви су они, сазнали одмах да је убијена велика група жена и деце. Тога дана је убијено деветнаест цивила албанске националности, и то четрнаест у једном дворишту, два у чајџиници и три у једној кући у Подујеву. Сведоци Орловић Небојша-командир ОУП-а Подујево, Радуловић Милан-начелник истог ОУП-а, Маљевић Небојша – помоћник командира ОУП-а Подујево, Анастасијевић Милан инспектор и Јанковић Радислав крим. техничар ОУП-а Подујево, истог дана када се догађај одиграо сазнали су за њега. Сведоци Јанковић Радисав и Анастасијевић Милан су заједно са истражним судијом Окружног суда у Прокупљу Мијатом Бајовићем дана 30.3.1999. године сачинили записник о увиђају, фотографисали лице места и прикупили део чаура са лица места. Сведоци Орловић, Маљевић и Радуловић чули су у преподневним часовима палбу из аутоматског оружја. Нису излазили на лице места, али су сазнали да је велики број цивила убијен, с тим што је сведок Маљевић навео и то да је он чуо да је убиство извршено од стране припадника јединице «Шкорпиони». Убиство је извршено, како он каже у чајџиници и у две куће. Сведок Орловић чуо је да су настрадале породице и да су међу настрадалима жене, деца и старци, па је, како наводи, организовао возила за превоз рањених и повређених до болнице у Приштини. И сведок Радуловић је, након што је чуо рафалну палбу, наложио да дежурни полицајац изађе на лице места, што је и учињено, а затим је сведок сазнао да има много жртава и то жена, деце и стараца.

Сведок Маљевић Небојша – који је у то време био помоћник командира ОУП-а Куршумлија није излазио на лице места, али је, како каже сазнао да је тога јутра дошло до масовног убиства цивила и то да је настрадало 19 цивила у једној или две куће и у чајциници. Овај сведок се налазио на састанку старешина СУП-а Подујево и старешина посебних јединица МУП-а РС који је одржан тога дана, када је чуо да је убиство цивила извршено од стране припадника резервног састава САЈ-а – јединице «Шкорпиони». И овај сведок је чуо да је ова једница враћена из Подујева у вези са овим догађајем. Исказ овог сведока је прихваћен као веродостојан, а сведок, обзиром да не познаје никога из јединице «Шкорпиони», нема никаквог разлога да говори неистину. Као и остали сведоци који нису припадници ове јединице и овај сведок је о догађају испричао оно што је чуо и сазнао на лицу места.

Из исказа команданта београдске јединице САЈ-а – Симовић Зорана који је саслушан и у претходном поступку и на главном претресу као сведок, утврђено је, између осталог, да је 28.3.1999. године јединица «Шкорпиони» дошла у Подујево, те да је за њихов смештај био задужен Вулевић Спасоје који је заједно са командирима водова јединице «Шкорпиони» остао да распореди људство у објектима који су за то били намењени. Сведок Симовић је, како каже, отишао на састанак у команду места, заједно са Медић Слободаном и још неким његовим људима и у току тог разговора чуо је рафалну пуцњаву из аутоматског оружја. Због тога је одмах изашао из зграде у којој се одржавао састанак. Описујући пуцњаву, сведок је навео да се радило о мало дужем рафалу, с тим што је у претходном поступку истакао да је, колико се сећа чуо два рафала. Изапавши на улицу, на удаљености од око 300 до 400 метара од зграде у којој се одржавао састанак, видео је припаднике САЈ-а, а међу њима и Вулевић Спасоја, па га је неко из те групе информисао да су припадници «Шкорпиона» употребили ватрено оружје над цивилним становништвом и да има погинулих и рањених. Није улазио у двориште где је дошло до погибије цивила, јер је управо тада цивилима указивана медицинска помоћ од стране лекара САЈ-а др Драгана Марковића. Предузео је све да се укаже помоћ рањеним цивилима у смислу обезбеђења санитетског возила и транспорта рањених до медицинске установе. Позвао је команданта «Шкорпиона» Медић Слободана и наредио да се припадници «Шкорпиона» врате у Пролом бању што су они и учинили.

Сведок Вулевић Спасоје – такође припадник САЈ-а, навео је да је дана 28.3.1999. године по доласку јединице «Шкорпиони», по задатку одвео двојицу командира водова ове јединице да им покаже куће у којима ће бити смештени. Показао им је две куће које су биле једна поред друге у улици под углом од 90 степени у односу на главну улицу, оставио их ту, а он отишао до места где су били припадници његове групе. Након 10 до 15 минута чуо је пуцњаву у непрекидним рафалима из више аутоматских пушака. Оцењујући да пуцњава долази са места где је требало да буду смештени «Шкорпиони» отишао је тамо и на улици испред те две куће затекао четрдесетак припадника «Шкорпиона». Када је ушао у двориште видео је гомилу лешева. Међу лешевима било је и лица која су још давала знакове живота, те је сведок пришао да им помогне и истовремено звао лекара Драгана Марковића који је одмах дошао и преживеле прегледао. Заједно су их сместили у војна возила са ознакама Црвеног крста. Сведок Симовић је навео да се сећа да је помоћ указана

трима девојчицама и једном дечаку, а да је од лица која нису одавала знаке живота на гомили остало седморо или осморо деце узраста од 6 месеци до 7-8 година и четири жене. Након збрињавања преживеле деце сведок је, како каже, изашао на улицу и тражио од присутних припадника «Шкорпиона» да кажу ко је то учинио, али му нико ништа није одговорио.

И сведоци Дабетић Митар и Фабијанић Предраг су припадници САЈ-а који су тога дана – 28.3.1999. године били у Подујеву у пратњи команданта приштинске јединице САЈ. Оба сведока су, за време док је трајао састанак коме су присуствовали њихови руководиоци, чули пуцње који су допирали са места близу станице милиције и то пуцње из аутоматског оружја. Сведок Фабијанић отишао је на лице места које се налазило на око 200 до 300 метара од зграде штаба и то је било двориште у коме је лежало више људи, а он лично је указао прво помоћ једном детету које је давало знаке живота. Овај сведок је, као и сведок Вулевић Спасоје, испред дворишта уочио доста припадника «Шкорпиона». Сведок Дабетић Митар није одлазио на лице места, али зна да се причало да је било пуцњаве у некој згради, да је пуцао неко од резервиста МУП-а Републике Србије у људе. Мисли да се причало да су пуцала два или три човека и мисли да су они из састава «Шкорпиона». Он је, иначе, видео припаднике те јединице ујутру када су дошли у Подујево и видео је када су њихови аутобуси враћени. Навео је и то да зна да је цела јединица «Шкорпиона» враћена због пуцњаве. И од полицајаца из Подујева чуо је да је било пуцњаве и да је јединица због те пуцњаве враћена.

Суд је у потпуности поверовао исказима сведока Вулевић Спасоја, Симовић Зорана, Фабијанић Предрага и Дабетић Митра. Сведок Вулевић, а и сведок Фабијанић су међу првима, осим припадника «Шкорпиона» дошли на лице места. И они, као и сведок Симовић и сведок Дабетић оставили су утисак истинитог казивања чињеница које су видели и оних које су чули на лицу места, очигледно не желећи да говоре нешто у шта нису сигурни. Поред утиска да истинито говоре, суд је оценио и то да ови сведоци нису желели да терете окривљеног. Уосталом, ниједан од њих није могао да каже да ли је на лицу места видео окривљеног Цвјетан Сашу, кога, како кажу, нису ни познавали. Баш због овог догађаја сведок Симовић – командант београдске јединице САЈ-а је наредио да се јединица «Шкорпиона» врати у Пролом бању што је и учињено. Сведок Вулевић Спасоје је, како каже, знатно касније, након повлачења војске и полиције са Косова чуо да се у вези са овим догађајем помињу имена Цвјетан Саше и Демировић Дејана.

Искази наведених сведока поткрепљени су и исказом сведока Марковић Драгана лекара припадника САЈ-а. И овај сведок је, како каже, чуо дужи рафал и након 5 минута, по позиву команданта Симовића отишао до дворишта у близини општине. У том дворишту видео је више лица која су лежала, па је он, извршио тријажу, процењујући да је било само троје или четворо деце која су давала знаке живота и којима је одмах указао помоћ. Из исказа овог сведока утврђено је и то да су повреде тим лицима нанете пројектиlima из ватреног оружја и те повреде су биле свеже, а крварење је било у току када је он пружао помоћ рањенима. Из исказа овог сведока – лекара утврђено је и то да су све повреде код преживеле деце биле тешке, јер се радило о прострелним ранама, а како овај сведок наводи, и ове повреде биле би кобне

да није било медицинске интервенције. Исказ овог сведока, сагласан је са исказима осталих сведока – припадника САЈ-а и чини са њима логичну целину.

Увиђај на лицу места је извршен након два дана и из исказа сведока Анастасијевић Милана утврђено је да је само у једном дворишту и то приземне куће затечено четрнаест лешева, углавном жена и деце и једног старијег човека. Приликом увиђаја пронађена су и два леша у чајциници, као и три леша у кући у близини. Сведоци Анастасијевић и Јанковић су приликом увиђаја покупили чауре са лица места али не све, јер су чауре биле, по њиховој оцени, истог калибра. Накнадно, по налогу начелника крим. полиције из Прокупља сакупили су са истог места још чаура које су затим послате у ОУП Прокупље. Истражни судија је, након увиђаја, дао налог да се лешеве пребаце у КБЦ Приштина ради обдукције. Међутим, из дописа КБЦ Приштина утврђено је да обдукција није извршена, већ је извршен само спољни преглед лешева који су враћени у Подујево где су преузети од радника цивилне заштите.

Описујући увиђај који су вршили, сведоци Анастасијевић и Јанковић навели су да је слика четрнаест лешева у једном дворишту била толико мучна, да им је било тешко да на уобичајени начин изврше увиђај. Исто ово истакао је и истражни судија Мијат Бајовић који је лично вршио увиђај, објашњавајући ово као разлог због кога су подаци у записнику о увиђају нејасни. На фотодокументацији у списима видљиво је да су пре увиђаја разнети делови лешева, што је очигледно додатно утицало на проблем пребројавања лешева и покушај њиховог описивања од стране истражног судије. Овакви проблеми приликом увиђаја, и чињеница да је због бомбардовања био отежан долазак истражног судије на лице места и чињеницу да је увиђај извршен тек након два дана, објашњавају нејасноће о броју лешева и њиховом месту и положају на лицу места како су констатовани у записнику о увиђају. Ово ипак не утиче на веродостојност записника о увиђају, јер су нејасноће из записника отклоњене саслушањем сведока Анастасијевића и Јанковића, који су у битним елементима сагласни са садржином записника о увиђају и међусобно се допуњују. Из налаза вештака балистичара утврђено је да све чауре које потичу са лица места а подвргнуте су анализи потичу од истог оружја – аутоматске пушке типа «Калашњиков» 7,62 мм.

Иако су лешеве упућени Институту за судску медицину КБЦ Приштина, обдукција није вршена, а лешеве су 1. или 2.4.1999. године враћени у Подујево. Из исказа сведока Бисерчић Србослава који је био командант штаба цивилне заштите у Подујеву и сведока Кеча Мишка који је био начелник штаба цивилне заштите утврђено је да је деветнаест лешева неидентификованих лица камионом враћено у Подујево и да су они организовали сахрану, која је обављена на постојећем муслиманском гробљу у Подујеву. По исказу сведока Бисерчића, ексхумација није вршена до 18.6.1999. године. Ексхумација је извршена накнадно уз присуство КФОР-а. Из извештаја о аутопсији који се налазе у списима, произилази да су ексхумацију и обдукцију вршили стручњаци ангажовани од стране Међународног Кривичног суда за бившу Југославију. Ексхумација и обдукција вршена је из гробнице у Подујеву и суду је достављен извештај који се односи на осам лица који су као погинули обухваћени оптужницом и изреком пресуде, као и три лица који нису обухваћени оптужницом. Тако је извештај дат за Шефкате Богујевци, Норе

Богујевци, Шпенда Богујевци, Шехиде Богујевци, Шпетима Богујевци, Салу Богујевци, Фезрије Љугалију и Нефисе Љугалију. Код свих ових лица узрок смрти су вишеструке повреде из ватреног оружја. Суд је прихватио наведене извештаје, обзиром да се подаци из ових извештаја поклапају и са исказима сведока и оштећених. Чињеница да није извршена ексхумација и обдукција свих лица, објашњава се тиме што преживели оштећени, чији су чланови породица већ били сахрањени, нису дозволили поновну ексхумацију и обдукцију. Обзиром да је узрок смрти у односу на сва лица несумњиво утврђен не само на основу наведеног извештаја, већ пре свега на основу исказа оштећених - очевидаца догађаја, као и на основу писмене документације у списима, то је суд нашао да поновна ексхумација и обдукција није неопходна за разјашњење чињеничног стања.

У доказном поступку саслушани су и други припадници Јединице "Шкорпиони", Сви они су говорили о свом кретању кроз Подујево критичном приликом, али ниједан од њих није хтео да наведе кључне чињенице, а нарочито податак ко је од припадника ове Јединице пуцао у цивиле. Ипак из делова њихових исказа могли су се извести одређени закључци.

Тако је сведок Олујић Радослав навео да не зна да ли је видео окривљеног када се вратио да смести свој вод, али зна да је дошавши на место одакле се чула пуцњава, видео окривљеног који се свађао са неким полицајцем. Као и сведоци Симовић и Вулевић и овај сведок је навео да је испред дворишта у коме се догодило убиство цивила осим окривљеног Цвјетан Саше било присутно још припадника «Шкорпиона». Овај део његовог исказа о свађи између окривљеног и сведока Вулевића поткрепљен је и исказом и сведока Вулевића, а и сам окривљени овај детаљ не оспорава.

Сведок Смиљић Здравко је први од саслушаних сведока – припадника «Шкорпиона» детаљније описао временски ток догађаја од доласка јединице у Подујево до повратка у Пролом Бању. Тек је из његовог исказа суд стекао увид у чињеницу да су припадници ове јединице провели тога дана у Подујеву око пет сати. Иако из исказа осталих припадника «Шкорпиона» произилази да су они дошли у Подујево, почели да се смештају и вратили се, ипак је јасно да је за све радње у којима је описано учешће окривљеног било потребно одређено време, и то је детаљ који је разјашњен, осим исказима оштећених и исказом сведока Смиљића. Овај сведок је, осим тога, навео да је, сместивши се у једну приземну кућу чуо «мало жешћу паљбу» која је допирала из правца где је био стациониран први вод «Шкорпиона». Када је, заједно са осталима из своје куће отишао до места одакле се чула паљба, видео је да из дворишта износе рањенике, а у самој улици је видео санитарска возила. Сведок је објаснио да мисли да је командир првог вода био Ђукић Жељко, а њега, Шолаја Миодрага, Стопарић Горана, Медић Драгана, Дабић Сашу и окривљеног је видео на постројавању испред куће из које су износили рањене. У ове делове исказа сведока суд је поверовао, јер се они уклапају у слику догађаја чије елементе чине искази осталих саслушаних сведока и оштећених.

Сведоци Шолаја Миодраг и Дабић Александар су сагласно изјавили да су, по изласку из аутобуса ушли у једну кућу, па се након пола сата чула пуцњава, због чега су изашли, те им је речено да иду према аутобусима што

су и учинили. Иако ови сведоци, очигледно нису хтели да кажу све што су видели и чули тога дана, појављивање сведока Шолаја Миодрага помогло је у расветљавању чињенице да је он био тај који је претресао чланове породице Богујевци. Поред тога што је ову чињеницу изнео сведок Стопарић Горан, и сам изглед сведока Шолаја Миодрага и његова старосна доб у потпуности одговарају опису који је за лице које их је претресало дао оштећени Богујевци Фатос. И овим детаљем, као и другим поткрепљени су искази оштећених и сведока Стопарић Горана, па је потврђена њихова веродостојност.

И ови сведоци, као и остали сведоци – припадници «Шкорпиона» наводе да је пуцњава коју су чули из неког различитог оружја у односу на аутоматске пушке којима су они били задужени. Ови подаци не одговарају пре свега траговима на лицу места, јер затечене чауре одговарају мецима из аутоматских пушака, управо онаквим какве су припадници «Шкорпиона» задуживали, а онда и исказима сведока, нарочито сведока из редовног састава САЈ. И остале наводе ових сведока – да нису видели ко је пуцао у оштећене, да нису ни званично ни незванично сазнали ко је пуцао на цивиле, а да не знају ни због чега су враћени истог дана из Подујева за Пролом Бању, суд је оценио као неистините. У прикривању чињеница о личном учешћу свакога од њих у догађајима тога дана, стоји и жеља да се прикрије и чињеница о учешћу сабораца – припадника исте јединице. То је и разлог што су ови сведоци и мењали исказе на главном претресу у односу на оно што су изјавили у истрази, због чега суд није могао прихватити као веродостојне исказе тих сведока.

Присуство јединице «Шкорпиони» који су тада већ били преведени у редовној састав САЈ-а, а у чијем саставу је био окривљени Цвјетан Саша, у Подујеву на дан 28.3.1999. године је неспорно. Из изведених доказа који су међусобно повезани, несумњиво је утврђено да је окривљени најпре ушао у кућу Сабита Ђате где је наређивао цивилима да изађу из куће, претио им да ће их побити, уперио аутоматску пушку у оштећеног Кастрати Реџепа, ударио га пушком, те да је од овог оштећеног примио новчаницу од 1.000 ДМ који му је оштећени дао напуштајући кућу са члановима своје и осталих породица. Након изласка свих лица из ових кућа и њиховог одласка улицом, окривљени се вратио у једну од кућа из тог дворишта, извршио претрес те унутра пронашао пиштољ који је задржао за себе. Истовремено је од стране припадника јединице «Шкорпиони» из кућа породице Богујевци која се налази у непосредној близини куће Сабита Ђате истерана група жена, деце и стараца која је ту боравила. Они су се нашли на улици напустивши двориште, а окривљени Цвјетан Саша се тада, изашавши из куће, поновно нашао на улици и заједно са другим припадницима јединице «Шкорпиони» и са групом жена и деце породице Богујевци ушао у двориште друге албанске породице, где је ова група жене и деце са улице враћена. Тада се у том дворишту нашла група од укупно деветнаест лица од чега је дванаесторо деце и седам жена. У ту групу пуцало је неколико припадника јединице «Шкорпиони» међу којима и окривљени Цвјетан Саша, из аутоматских пушака. Мецима из аутоматског оружја пуцајући у жене и децу који су били постројени уза зид дворишта, окривљени Цвјетан Саша и још неколико припадника јединице «Шкорпиона» лишили су живота седам жена и седморо деце, а петоро деце су преживели задобивши тешке телесне повреде.

Пуцајући из аутоматске пушке истовремено са још неколико лица који су такође истовремено пуцали, окривљени Цвјетан Саша исказао је своју намеру да лиши живота та лица. Обзиром на своју војну обученост, познавање оружја којим је задужен, окривљени је знао да, уколико, са малог растојања пуца у групу људи, када то истовремено чини и још неколико лица тиме извесно доводи до смрти тих лица. Окривљени Цвјетан Саша је очигледно и хтео наступање оваквих последица, када је пуцао у ненаоружану групу деце и жена који пре тога нису пружили никакав отпор, нити дали било каквог повода за пуцање или рањавање. Тиме што је на овај начин, пуцањем из ватреног оружја дошло до смрти четрнаест лица и тешког телесног повређивања пет лица, остварила су се сва објективна и субјективна обележја кривичног дела убиства.

Објективне околности у којима је ово кривично дело извршено условиле су његову квалификацију сходно члану 142 став 1 КЗСРЈ. Ово кривично дело извршено је за време рата и оружаног сукоба, због чега се ради о кривичном делу ратног злочина како је оптужницом окривљеном стављено на терет.

Упућивање у одређене куће ради смештаја окривљени је заједно са осталима из своје јединице искористио да нареди цивилима албанске националности да напусте своје куће, а да затим претреса и људе и њихове куће које су они напустили. Чињеница да су из кућа истеривани цивили албанске националности, те да њихова протеривања из кућа и удаљавање из Подујева није било у циљу заштите од бомбардовања, већ у циљу смештаја припадника јединице «Шкорпиони» који су били присутни у Подујеву због предузимања акција против ОВК, указују на поступање окривљеног које је произашло из постојећег оружаног сукоба на територији Подујева.

Окривљени Цвјетан Саша је према оштећеном Кастрати Рецепу и члановима његове породице поступао на начин који вређа достојанство људи а осим тога, користећи управо ситуацију да су цивили албанске националности под његовим претњама и претњама осталих наоружаних лица у страху напуштали своје куће ушао у једну од тих кућа и одатле одузео оружје да би га задржао за себе. Наоружан као и остали припадници његове јединице и знајући да му због страха од оружја и бројности наоружаних људи нико од цивила неће пружити отпор нити га спречити у улажењу и одузимању туђих ствари исказао у свему нечовечно поступање према цивилима албанске националности, што је кулминирало учешћем у убиству четрнаесторо жена и деце и тешком телесном повређивању петоро деце. У конкретном случају радило се о умишљајном лишавању живота и наношењу тешких телесних повреда једној групи жена и деце који су напустили кућу, а затим били враћени у двориште где је у њих пуцало неколико лица међу којима и окривљени. У њиховој непосредној околини – у суседним кућама и на улицама истовремено је било још много лица албанске националности који су напуштали град. Пуцање у ограничену групу појединаца који су се налазили у ограђеном простору, са намером да та лица буду лишена живота је учествовање у убиству више лица са умишљајем.

И радња одузимања пиштоља из куће НН лица албанске националности се не може посматрати независно од објективних околности-постојања оружаног сукоба и од понашања окривљеног у тим околностима.

Захваљујући тој објективној околности пре свега, окривљени је имао аутоматско оружје којим је задужен као припадник формације у редовном саставу МУП-а Републике Србије. Користећи ту околност окривљени је извршио претрес кућа које је напустило албанско становништво. Управо зато што се радило о кући албанске породице, а обзиром да су се и оружани сукоби водили против припадника исте националности, окривљени је очигледно сматрао да има право да одузима ствари цивилима албанске националности и да претреса њихове куће. Овакво његово поступање, када се има у виду претходно учествовање у истеривању из кућа тих лица уз претње, ударање и пуцање у вис ради застрашивања представља део очигледно нечовечног поступања према цивилима које је повезано са оружаним сукобом. Све описане радње окривљеног у датим објективним околностима представљају обележја кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из чл.142 ст.1 КЗ СРЈ.

У ситуацији када постоји оружани сукоб и рат као објективне околности, и утврђених чињеница које ове околности повезују са кривичним делом, морају се применити правила међународног права садржана у конвенцијама од 12.8.1949. године које су ратификоване од стране ФНРЈ.

Четврта женевска конвенција о заштити грађанских лица за време рата од 12. августа 1949. године примењује се у случају објављеног рата или сваког другог оружаног сукоба који избије између двеју или више високих страна уговорница чак иако једна од њих није признала ратно стање, како је то описано у члану 2 ове Конвенције. У члану 3 став 1 тачка 1 и став 2 тачка а и ц. исте Конвенције предвиђена је обавезна примена одређених одредби у случају оружаног сукоба који нема карактер међународног сукоба и који избије на територији једне од високих страна уговорница. Овом одредбом предвиђено је да се према лицима која не учествују непосредно у непријатељствима, подразумевајући ту и припаднике оружаних снага који су положили оружје и лица онеспособљена за борбу услед болести, рана, лишења слободе или из било ког другог узрока, поступа у свакој прилици човечно, без икакве неповољне дискриминације засноване на раси, боји коже, вери или убеђењу, полу, рођењу или имовном стању, или било коме другом сличном мерицу. У том циљу забрањени су и забрањују се у свако доба и на сваком месту према наведеним лицима, између осталог повреде које се наносе животу и телесном интегритету, нарочито све врсте убистава, осакаћења, свирепости и мучења, те повреде личног достојанства, нарочито увредљиви и понижавајући поступци. Обзиром да је на територији СРЈ био у току рат између снага безбедности СРЈ и снага НАТО коалиције а на територији Косова и унутрашњи оружани сукоб, то су сви учесници били у обавези да поштују наведену одредбу Женевске конвенције. Допунски протокол I уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. године у члану 51 предвиђа заштиту цивилног становништва, а у члану 76 и 77 предвиђа посебну заштиту жена и деце. Тако је чланом 51 став 1 овог Протокола предвиђено да цивилно становништво и поједини цивили уживају општу заштиту од опасности које проистичу из војних операција. Да би се спровела та заштита, поштоваће се, у свакој прилици додатна правила поред других примењивих правила међународног права. У ставу 2 одређено је да цивилно становништво као такво, као и поједини цивили неће бити предмет напада. Забрањени су акти или претње насиљем којима је главни циљ да шире терор

међу цивилним становништвом. У ставу 3 одређено је да ће цивили уживати заштиту која је предвиђена у овом одељку уколико не узимају директног учешћа у непријатељствима односно за време док не узимају директног учешћа у непријатељствима. У члану 76 истог Протокола у ставу 1 предвиђено је да ће се са женама поступати са посебним обзирима и оне ће бити заштићене нарочито против силовања, принудне проституције и сваког другог облика недоличног напада. У члану 77 овог Протокола одређена је заштита деце па је у ставу 1 одређено да ће се према деци поступати с посебним обзирима и биће заштићена против сваког облика недоличног напада. Стране у сукобу ће се о њима бринутти и пружити им помоћ која им је потребно било због њиховог доба било из других разлога.

Протокол I је примењив у ситуацијама предвиђеним чланом 2 Женевских конвенција од 12. августа 1949. године, што упућује на примену за време објављеног рата или сваког другог оружаног сукоба међународног карактера. Стога је, обзиром на постојање рата на територији СРЈ сваки припадник оружаних снага био дужан да поштује одредбе и овог Протокола, а нарочито оне које предвиђају заштиту цивила, а посебно жена и деце.

Осим чињенице да је у току био рат, утврђена је и чињеница да је постојао и унутрашњи оружани сукоб. Ова чињеница налагала је поштовање одредби Протокола II уз Женевске конвенције од 12. августа 1949. године о заштити жртава немеђународних оружаних сукоба. Ставом 4 овог Протокола предвиђене су основне гаранције па је у ставу 1 наведено да сва лица која не узимају директно учешће или која су престала да учествују у непријатељствима, без обзира на то да ли је њихова слобода била ограничена или не, имају право да њихова личност, част и убеђење и верско убеђење буду поштовани. Она ће у свим приликама бити хумано третирана, без икакве дискриминације. Забрањено је наређивати да не сме бити преживелих. У ставу 2 наведено је: не дирајући у начелни карактер напред наведених одредаба, следећа дела против лица поменутих у ставу 1 јесу и остају забрањена у свако доба и на сваком месту: а) насиље над животом, здрављем и физичким или менталним благостањем људи, нарочито убиство и окрутно поступање као што су мучење, сакаћење или било који облик телесне казне, и е) вређање људског достојанства, нарочито понижавајући и деградирајући поступак, силовање, принудна проституција и сваки облик недоличног напада. Чланом 13 овог Протокола предвиђена је заштита цивилног становништва тако што је у ставу 1 овог члана одређено да цивилно становништво и појединци цивили уживају општу заштиту од опасности које проистичу из војних операција. Да би се спровела та заштита, следећа правила биће поштована у свакој прилици: у ставу 2 наведено је да цивилно становништво и појединци цивили неће бити предмет напада. Забрањени су акти или претње насиљем, чији је главни циљ да шире страх међу цивилним становништвом и у ставу 3 наведено је да ће цивили уживати заштиту предвиђену овим делом уколико не узимају и за време док не узимају директно учешће у непријатељствима.

У оптужници је наведено и учешће окривљеног Демировић Дејана у извршењу кривичног дела. Суд је име овог окривљеног изоставио из изреке пресуде, обзиром да кривични поступак против окривљеног Демировић Дејана није окончан, а његове радње и учешће у предметном догађају нису утврђени, па

се суд не може о њима изјашњавати пре окончања кривичног поступка. Иако је овај окривљени изнео своју одбрану пред истражним судијом Окружног суда у Прокупљу, суд није прочитао његову одбрану на главном претресу, јер је кривични поступак према њему раздвојен. Обзиром да је у току поступак за екстрадицију овог окривљеног, то суд налази да се његова одбрана не може прочитати јер је кривични поступак према њему у току и та одбрана не може, за сада, бити предмет оцене суда.

Окривљени Цвјетан Саша је у претходном поступку приликом првог саслушања код истражног судије признао одлучне чињенице везане за извршење кривичног дела убиства. Касније је у току поступка ово признање оповргао и за то износио детаљна изјашњења. Окривљени је, пре свега тврдио да приликом његовог првог саслушања код истражног судије у Прокупљу није био присутан бранилац, иако је присуство браниоца записнички констатовано.

Поступајући по примедбама Врховног суда, а ради утврђивања чињенице присуства браниоца, суд је саслушао сведоке на чије је саслушање је Врховни суд указао у решењу о укидању пресуде. По налогу Врховног суда, на главном претресу су саслушани: истражни судија Окружног суда у Прокупљу Мијат Бајовић, који је први саслушавао окривљеног, записничарка Окружног суда у Прокупљу која је радила са овим истражним судијом-Радица Маринковић, тадашњи Управник Окружног затвора у Прокупљу Александар Ђорђевић, а осим њих је саслушан у својству сведока и адвокат Живорад Шубарановић из Прокупља, који је био бранилац по службеној дужности окривљеном Демировић Дејану.

Истражни судија Мијат Бајовић је детаљно објаснио околности у којима је вршено саслушање окривљеног и околности под којима је вршио увиђај у Подујеву. Он је потврдио истинитост садржине записника о саслушању окривљеног који је он диктирао, о присуству браниоца окривљеног - адвоката Драгутина Станковића. Поред чињенице да овај суд нема законских основа да сумња у садржину записника, суд нема ни разлога да сумња у истинитост исказа истражног судије саслушаног као сведока. Истражни судија је детаљно објаснио какве је све проблеме имао да изврши увиђај и да и поред тешких услова у ратном стању обезбеди присуство браниоца испитивању окривљеног. При том је истражни судија лично ишао да тражи браниоца и пронашао адвоката Драгутина Станковића са којим је заједно отишао у просторије Окружног затвора да би испитао окривљеног Цвјетан Сашу. Овај бранилац је био присутан испитивању окривљеног, како је и констатовано у записнику, а инспектори СУП-а истом испитивању нису присуствовали. Суд је у потпуности поверовао исказу истражног судије Мијата Бајовића. Његов исказ одговара садржини података унетих у записник о испитивању окривљеног од 24.5.1999. године, а сагласан је и исказима сведока Милоша Опарнице и Душка Кликовца инспектора МУП-а, који су такође категорично тврдили да су након сачињавања кривичне пријаве напустили Прокупље и нису присуствовали саслушању окривљеног од стране истражног судије.

У прилог истинитости тврдње истражног судије о присуству браниоца-адвоката Драгутина Станковића испитивању окривљеног Цвјетан Саше, говори чињеница да је овај адвокат истога дана када је обављено

испитивање окривљеног потписао доставницу о уручењу решења о спровођењу истраге и одређивању притвора од 24.05.1999.године. Податке који се односе на назив писмена које се доставља и име лица коме се доставља-адвоката Драгутина Станковића уписала је записничарка Радица Маринковић, како је она сама навела у свом исказу. Датум пријема и потпис ставио је адвокат Драгутин Станковић. Исти је потпис на трошковнику који је овај адвокат доставио суду и по коме су му плаћени трошкови за службену одбрану окривљеног Цвјетан Саше. Решење о одређивању притвора и спровођењу истраге које се односи на окривљеног Цвјетан Сашу и на окривљеног Демировић Дејана, истога дана достављено је и адвокату Шубарановић Живораду и Управи Окружног затвора у Прокупљу. Пошто је тада било ванредно стање и, како описује сведок Шубарановић, адвокати у Прокупљу углавном нису ишли у суд због бомбардовања, а и њега је случајно пронашао истражни судија Мијат Бајовић, очигледно је да је била само једна прилика када је адвокату Станковићу могло бити уручено решење, а то је управо након испитивања окривљеног Цвјетан Саше у просторијама Окружног затвора у Прокупљу. Коначно, адвокату Драгутину Станковићу плаћени су и трошкови одбране по службеној дужности, а све то – уручење решења и исплата трошкова не би могло бити учињено да адвокат није присуствовао испитивању окривљеног, како је то и констатовано у записнику од 24.05.1999.године.

Насупрот исказу Истражног судије Мијата Бајовића стоји исказ записничарке која је са њим радила – сведока Радице Маринковић. Ова сведокиња је од почетка тврдила да бранилац - адвокат Драгутин Станковић није присуствовао испитивању окривљеног Цвјетан Саше. Поред ове изричите тврдње, сведокиња је изричито тврдила и да су испитивању окривљеног присуствовала и два инспектора СУП-а. Осим окривљеног, са чијом одбраном је исказ ове сведокиње једино и потпуно сагласан, њен исказ у другим детаљима није потврдио ни тадашњи управник Окружног затвора у Прокупљу – сведок Александар Ђорђевић ни тадашњи Окружни јавни тужилац у Прокупљу - сведок Мирослав Николић. Исто тако изричито сведокиња је тврдила да она није упутила решење о спровођењу истраге браниоцу окривљеног Цвјетан Саше, јер, како је она навела, он браниоца није ни имао. Пошто је сведокиња очигледно заборавила за доставницу у којој је сама написала име примаоца – адвокат Драгутин Станковић и назив писмена које доставља, када јој је ова доставница предочена на главном претресу, сведокиња је дала неистинито и крајње нелогично објашњење рекавши да се дешавало да адвокати приме решење после пар дана, а ставе датум као да су решење примили раније - датум саслушања окривљеног. Оваква тврдња значила би да адвокати антидатирају документа и тиме сами себи скраћују или одузимају рок за изјаву жалбе, у шта се не може поверовати нарочито када је у питању решење о одређивању притвора као у конкретном случају када је рок за жалбу само три дана. Осим очигледног настојања да помогне окривљеном у покушају да се записник у коме је признао извршење кривичног дела не користи као доказ, за овакве тврдње сведокиње Маринковић Радице нема никаквог другог логичног објашњења. С тога њеном исказу суд није могао поверовати.

Сведок Мирослав Николић - Окружни јавни тужилац је за детаље о испитивању окривљеног Цвјетан Саше сазнао од сведока Маринковић Радице. Николић Мирослав није био ни на увиђајум нити присуствовао

испитивању окривљених што му је била дужност. Карактеристично је да се овај сведок не сећа добро било чега у вези са овим кривичним поступком, осим да му је записничарка Радица причала да окривљени Цвјетан Саша није имао браниоца. Тако се он не сећа ни да ли је, ни када је он изменио захтев за спровођење истраге, па окривљенима Цвјетан Саша и Демировић Дејану ставио на терет кривично дело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ. Иако се ради о изузетно озбиљном предмету са великим бројем убијених лица, какав сигурно није уобичајен ни у Окружном тужилаштву у Прокупљу, крајње је неуверљиво и сасвим тентенциозно казивање овог сведока да му је записничарка рекла да окривљени Цвјетан Саша није имао браниоца, да се тај разговор одвијао истог дана и у тачно одређено време, при чему се овај сведок никаквих других околности везаних за догађај који је предмет оптужбе, као ни за само поступање – чак ни своје лично у овом предмету не може сетити.

Сведок Ђорђевић Александар - тадашњи управник Затвора у Прокупљу није присуствовао испитивању окривљеног. Он ипак себи даје за право да закључи да бранилац Драгутин Станковић није био присутан испитивању окривљеног Цвјетан Саше. Овакав закључак је, међутим, сведок засновао на претпоставкама које су променљиве – од једног главног претреса до другог. Тако је, приликом првог саслушања у Окружном суду у Прокупљу закључак да бранилац није био присутан изведен на основу чињенице да тај бранилац није дошао у канцеларију управника Затвора после саслушања. Када је у току поступка постало извесно да након испитивања окривљеног Цвјетан Саше нико није ишао на кафу, већ је Истражни судија Мијат Бајовић одмах наставио да испитује другог окривљеног – Демировић Дејана, тада је исти сведок – Ђорђевић навео да је он кроз прозор повремено гледао у просторију где је вршено испитивање окривљеног и видео да у њој нема адвоката. Када се још има у виду чињеница да та просторија није била ни добро осветљена, нити да се кроз прозор - као саставни део врата има преглед на целу просторију, онда је очигледно да управник Затвора и ако је долазио да гледа кроз прозор није ни могао видети све присутне у тој просторији. Према томе на основу тако непоуздане чињенице није се могао ни извести закључак о присуству браниоца саслушању окривљеног Цвјетан Саше. Исказ сведока Ђорђевића је несигуран јер је овај сведок битно мењао исказ приликом првог и другог саслушања на главном претресу, па се ни његовом закључивању као посредном доказу није могло поверовати.

Сведок Шубарановић Живорад је дошао у просторије Окружног затвора ради испитивања окривљеног Демировић Дејана као његов бранилац по службеној дужности. Како је несумњиво утврђено да је Истражни судија Мијат Бајовић најпре испитивао Цвјетан Сашу, а након тога Демировић Дејана, прихватљива је тврдња сведока Шубарановића да он није видео адвоката Драгутина Станковића, који је отишао из зграде Окружног затвора након испитивања окривљеног Цвјетан Саше. Међутим, сведок Шубарановић је оповргао тврдње записничарке Радице Маринковић о томе на који начин је судија Бајовић испитивао окривљеног. Он је истакао да је судија детаљно испитивао окривљене и чак, уносећи њихове одбране у записник тражио додатна објашњења када му нешто нје било јасно. Овај сведок, супротно

тврдњи записничарке Радице Маринковић, није ишао код Управника Затвора на кафу после завршеног испитивања.

Према томе, о чињеницама да ли је бранилац био присутан испитивању окривљеног Цвјетан Саше могли су се изјасанити једино они чије је присуство неспорно утврђено - судија, записничар и окривљени. Исказ записничарке је свим изведеним доказима доведен у сумњу и једино је сагласан одбрани окривљеног који има интереса за тврдњу да бранилац није био присутан, да би се записник на коме је он признао извршење кривичног дела издвојио из списка и не би могао користити као доказ. Исказ судије Мијата Бајовића поткрепљен је писменом документацијом и то самим записником о испитивању окривљеног у коме је присуство браниоца констатовано, а осим тога и доставницом потписаном од стране постављеног браниоца адвоката Станковић Драгутина и његовом трошковнику. Све ово представља потпуно јасне доказе о присуству браниоца по службеној дужности, чије присуство не би могло бити доведено у сумњу да тај бранилац, након испитивања окривљеног није умро, а записничарка судије Бајовића почела да износи тврдње о његовој наводној одсутности.

Наведени записник о испитивању окривљеног од 24.05.1999 године пред Истражним судијом Окружног суда у Прокупљу сачињен је у складу са одредбама тада важећег Закона о кривичном поступку. Записник кој је сачињен пред истим Истражним судијом, али у просторијама Окружног затвора у Бијелом Пољу, такође је сачињен у складу са одредбама истог Закона. Наиме, у време важења тог Закона присуство браниоца приликом првог испитивања, било је неопходно за кривична дела за која је забрањена смртна казна. Пошто је окривљеном Цвјетан Саше првобитним захтевом за спровођење истраге стављено на терет извршење кривичног дела убиства из члана 47 став 2 КЗ РС, за које је по тада важећем Кривичном закону Републике Србије била предвиђена смртна казна, то је присуство браниоца било обавезно и због тога је окривљеном постављен бранилац по службеној дужности адвокат Драгутин Станковић. Накнадно измењеним Захтевом за спровођење истраге окривљеном Цвјетан Саше стављено је на терет извршење кривичног дела ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ, за које није била предвиђена смртна казна. С тога, по тада важећем Закону о кривичном поступку за ово кривично дело, поводом кога је окривљени Цвјетан Саша испитиван у просторијама Окружног затвора у Бијелом Пољу, присуство браниоца није било обавезно. Тај записник од 18.07.2001 године, обзиром да се ради о истом догађају који је предмет Захтева за спровођење истраге, што се тиче личних података окривљеног, позива се на личне податке које је окривљени приликом првог испитивања од стране истог Истражног судије већ дао. С тога је суд нашао да су оба ова записника сачињена у складу са Законом и одбио је предлог бранилаца окривљеног да се ови записници издвоје из списка. Ово решење представља једно од решења у руковођењу главним претресом и против њега није дозвољена посебна жалба.

Што се тиче саме садржине признања окривљеног изнетог на записнику о саслушању окривљеног пред Истражним судијом Окружног суда у Прокупљу од 24.05.1999 године, признање окривљеног је суштински сагласно са исказима очевидаца догађаја. Окривљени је описао догађај у вези са

оштећеним Кастрати Рецепом, а и касније је у својој одбрани описао и детаљније овај догађај. Осим тога, окривљени је и тада признао да је из једне куће одузео пиштољ, а при овоме је касније у својој одбрани такође остао. Приликом истог саслушања окривљени је признао да је и он заједно са лицем са надимком Гуља, као и младићем који је претходно претресао цивиле и још шест до седам људи пуцао у групу цивила који су се налазили у дворишту у близини дворишта из кога је група цивила са сведоком Кастрати Рецепом претходно изашла. Карактеристично је да се опис места где се ово догодило подудара са исказом сведока Кастрати Рецепа, а хронолошки тог догађаја и оно што се унутра – у дворишту породице Гаши дешавало поклапа се и са исказима оштећених – преживеле деце из породице Богујевци и исказом сведока Стопарић Горана. У својој одбрани на овом месту окривљени описује лице које је претресало групу цивила – као лице ниског раста и најмлађег из групе присутних, што одговара опису који је дао Фатос Богујевци и сведок Стопарић Горан а односи се на сведока Шолаја Миодрага званог «Зицко». Детаљно је окривљени описао и то како је један од присутних издвојио жену плаве косе, гурнуо је према зиду и одвео је стазом према кући, а затим пуцао у њу, те је жена пала на бетонску стазу. Након тога су, како је окривљени навео, он и Гуља, младић који је претресао и још шест-седам људи пуцали у групу цивила. Како је навео окривљени сви постројени су погођени и попадали један преко другог на гомилу, а они који су пуцали су се повукли на улицу. Сви ови детаљи у потпуности одговарају опису догађаја који су дали оштећени – деца из породице Богујевци и сведок Стопарић, а уосталом и фотодокументацији из које се види положај леша Шефкате Богујевци мајке оштећених Фатоса, Лирие и Јехоне Богујевци – жене плаве косе како је окривљени назива, и осталих лешева у дворишту. Очигледно је да је овај опис догађаја, како га је изнео окривљени приликом првог саслушања у претходном поступку могао да изнесе само онај који је заиста био тамо и у догађају учествовао. Даљи опис догађаја – излазак припадника «Шкорпиона» из дворишта, постројавање, долазак и понашање припадника САЈ-а који су први дошли на лице места, одговара исказима сведока – припадника САЈ-а, па је јасно да и тај део одбране окривљеног одговара истини као и остали делови одбране са записника од 24.5.1999. године. Објашњавајући свој поступак окривљени је навео да се свако наређење мора извршити, а да је на лицу места био Гуљо и да су они поступали по његовом наређењу. У жалбама на решење о одређивању притвора и о спровођењу истраге, окривљени је поновио тврдње да је поступао по наређењу. Овакви наводи жалбе говоре у прилог његовом признању да је пуцао, јер је као објашњење за овај поступак навео да је поступао по наређењу.

Приликом следећег саслушања од стране истражног судије, окривљени је описао догађај у вези са оштећеним Кастрати Рецепом и члановима његове породице и са одузимањем пиштоља, али је изменио своју одбрану у односу на убијање цивила – жена и деце. Наводећи да је он дошао у то двориште накнадно када су цивили већ били убијени, окривљени је навео и то да је касније у Пролом Бањи чуо да је Гуљо рекао и наредио да се цивили построје и убију. На крају записника, окривљени је навео да није било никаквих претњи када је давао изјаву код истражног судије. И овакав исказ као и изведени докази оповргли су тврдње окривљеног да су њему претили инспектори МУП-а који су га саслушали, а затим наводно и присуствовали саслушању које је извршио истражни судија. Да није било никаквог малтретирања окривљеног

утврђено је и из исказа сведока Опарница Милоша и Кликовац Душана који су саслушани као сведоци. Суд је у потпуности поверовао њиховим исказима из којих је утврђено да никакви недозвољени поступци нису предузимани приликом саслушања окривљеног, а да они нису ни присуствовали саслушању окривљеног од истражног судије. Поједине несагласности у исказима ових сведока сасвим су логичне јер је од догађаја прошло готово пет година, а ови сведоци су тада први и једини пут радили заједно, тако да им је у односу на различите детаље и сећање различито. Међутим, изјава окривљеног која је дата овим инспекторима СУП-а је у току поступка издвојена, тако да иста и није предмет оцене у кривичном поступку.

Како је, према томе, утврђено да је окривљени пред истражним судијом дана 24.5.1999. године саслушан у присуству адвоката Драгутина Станковића, без присуства других лица и без примене икаквих недозвољених средстава, а сама садржина одбране окривљеног одговара изведеним доказима, то је суд ову одбрану прихватио као истиниту. Касније измене одбране очигледно су срачунате на избегавање кривичне одговорности како своје тако и у односу на друга лица које је окривљени првобитно у свом исказу поменуо, па те измене суд није прихватио као истините.

Суд није прихватио тезу одбране да није доказано да је окривљени Цвјетан Саша пуцао у цивиле. Из изведених доказа несумњиво је утврђено да је окривљени заједно и истовремено са другим лицима пуцао у групу цивила – жена и деце у дворишту породице Гаши, а и сам окривљени је ово признао приликом саслушања код истражног судије Окружног суда у Прокупљу на дан 24.5.1999. године. Из изведених доказа на главном претресу утврђен је тачан број и идентитет лица која су том приликом лишена живота као и оних који су преживели. Одбрана окривљеног оспорила је и правилност примене Међународних конвенција и правну квалификацију кривичног дела. Суд је нашао да без обзира на природу организације ОВК и начин борбе, сукоби између припадника ОВК и оружаних снага полиције и војске СРЈ по опште прихваћеним карактеристикама представљају оружани сукоб немеђународног карактера. Чињеница да се не ради о војној организацији под контролом државе на коју се указује у одбрани окривљеног управо опредељује сукоб организоване оружане војне формације ОВК са регуларним снагама војске и полиције СРЈ је као унутрашњи оружани сукоб, због чега је кривично дело које стоји у вези са оружаним сукобом а представља и повреду Међународних конвенција, морало бити квалификовано као кривично дело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ.

Одлучне чињенице у овом кривичном поступку, које се односе на убиство жена и деце и нарушавање телесног интегритета деце из исте групе, утврђене су на основу писмене документације у списима, исказа сведока и признања окривљеног. Чињеница смрти несумњиво је утврђена на основу исказа сведока - очевидаца - преживеле деце која су саслушана на главном претресу, исказа лекара САЈ-а Драгана Марковића који је заједно са другим припадницима САЈ-а дошао на лице места и одмах утврђивао ко је показивао знаке живота од људи на које је пуцано, а ко није и одмах указивао помоћ деци која су давала знаке живота. Идентитет лица утврђен је на основу исказа сведока – општећених. Врста оружја из кога је пуцано утврђена је на основу

чаура пронађених на лицу места и на основу вештачења. Већи број присутних припадника САЈ-а и ОУП-а Подујево знали су да су у цивиле пуцали припадници Јединице "Шкорпиони" и ова чињеница је утврђена на основу њихових исказа. Чињеница да је окривљени Цвјетан Саша један од припадника "Шкорпиона" који је у групу жена и деце пуцао утврђена је на основу исказа оштећених - преживеле деце који су окривљеног препознали као једног од лица које је било присутно у дворишту у тренутку када се пуцало. Ова чињеница утврђена је и на основу исказа сведока Стопарић Горана и на основу признања окривљеног датог пред Истражним судијом 24.05.1999 године.

Како су одлучне чињенице анализом изведених доказа недвосмислено утврђене, а како окривљени у поновљеном поступку након укидања првостепене пресуде није изменио раније изнету одбрану на главном претресу, нити дао било који нови податак који би требало проверити или нову чињеницу коју би требало утврдити, то је суд нашао да није основан предлог одбране за саслушање сведока Милићевић Стевана, Јанковић Недељка, Стрвачки Јована, Плавшић Марка, Лукић Златка и Милиновић Предрага, који су по наводима одбране такође припадници Јединице "Шкорпиони". Већина ових сведока не налазе се на списку припадника Јединице "Шкорпиони" који је суду достављен од стране МУП-а Републике Србије – УБПОК-а, а осим тога предлагање ових сведока без навођења њихових ближих података као и нових чињеница које би требало утврдити, по оцени суда представља непотребно одуговлачење кривичног поступка.

Суд је одбио и предлоге за саслушање сведока Ковачевић Небојше, Недељковић Ивице и Митровић Игора, који су потписани на Дневном извештају достављеном суду од Управе Окружног затвора у Прокупљу. Наиме, из овог извештаја очигледно је да радници Управе Окружног затвора осим судије Мијата Бајовића који је у Затвору испитивао окривљене Цвјетан Сашу и Демировић Дејана, нису евидентирали присуство других лица у затвору, мада је у поступку са сигурношћу утврђено и остало неспорно да су поред Истражног судије у Затвор дошли и његова записничарка и адвокат Живорад Шубарановић. С тога је прихватљива тврдња Истражног судије, и адвоката Шубарановића да они нису били легитимисани приликом уласка у Затвор, јер су их службена лица у Затвору очигледно познавала, знала за разлог њиховог доласка и сматрала да посебно легитимисање и евидентирање није потребно. С тога саслушање службених лица на околности присуства одређених особа у Окружном затвору након шест година не би са сигурношћу довело до утврђивања чињеница другачијих од оних које су већ утврђене.

Суд је у доказном поступку саслушао између осталог и сведоке Медић Слободана који је био командант Јединице "Шкорпиони", Медић Драгана, Боројевић Драгана и Манојловић Срђана. Сведок Медић Слободан је навео да је у тренутку када се зачула пукњава био на састанку у Команди места, када је дошао курир који га је позвао јер Командант САЈ-а Симовић Зоран, звани "Тутинац", наводно има неки проблем. Тада је видео да износе неке људе из дворишта, а "Тутинац" му је рекао да повуче своју Јединицу не образлажући због чега. Овај сведок није могао да се изјасни о учешћу било кога из Јединице "Шкорпиони" у пуцању на цивиле. На главном претресу је он изразио став да нико од "Шкорпиона" то није могао учинити јер су они дошли у

Подујево пре кратког времена, а да он мисли да су се убиства догодила раније, пре него што је Јединица "Шкорпиони" уопште дошла у Подујево.

Сведок Медић Драган чији је надимак "Туљо" такође је навео да не зна ко је пуцао у цивиле и да је само видео да неки полицајци износе цивиле из једног дворишта. Осим овога навео је да на лицу места није видео ни окривљеног Цвјетан Сашу ни Демировић Дејана. На главном претресу овај сведок је додао и детаљ који раније није спомињао – да му је наводно позлило испред места где је била пуцњава и да су га другови одвели у аутобус. На овај детаљ први је указао његов друг сведок Ђукић Жељко звани "Брка". И он је чуо пуцњаву која је била јака, а затим видео полицајце из САЈ-а како износе неке лешеве и рањену децу из једног дворишта. Ове сведоке под надимцима "Туљо" и "Брко" споменуо је окривљени Цвјетан Саша приликом изношења признања, као лица која су такође била у дворишту, а лице са надимком "Туља" је чак описао као човека који је љутито и узбуђено рекао да се сва лица из дворишта притерају уза зид и побију. Приликом саслушања на главном претресу ови сведоци оставили су утисак људи који не говоре истину, а обзиром да су и упозорени да нису дужни да одговарају на питања у колико би тиме себе изложили кривичном гоњењу, логично је да нису желели да опишу своје учешће у овоме догађају и да су покушали да анулирају кривичну одговорност своју и својих другова - припадника исте Јединице "Шкорпиони". Ови сведоци су и мењали своје исказе на главном претресу, у односу на оно што су говорили у истрази, па суд није могао да им верује ни у погледу оних чињеница које су као сведоци дужни да изнесу. На исти начин оцењен је и исказ сведока Боројевић Драгана и он, као и сведок Томић Милован тврде да незнају ништа о предметном догађају осим што су, док су били у Подујеву чули пуцњаву видели санитарска возила и видели како неке цивиле уводе у та возила. Сви ови сведоци, поред тврдње да нису знали ко је пуцао у цивиле, тврде да нису знали ни због чега је њихова Јединица враћена у Пролом Бању. Овакве тврдње су очигледно дате ради избегавања одговора на питања која су од кључног значаја, а за која је немогуће да их сведоци нису знали. Разлог због кога су припадници Јединице "Шкорпиони" враћени из Подујева за Пролом Бању је управо то што су њихови припадници пуцали у цивиле. Из истог разлога је Командант ове Јединице Медић Слободан постројио Јединицу испред места догађаја, викао на њих, наредио да се врате у аутобусе, а затим, поступајући по наредби Команданта САЈ-а Јединицу вратио у Пролом Бању, те назад у Шид и Нови Сад. Све ово утврђен је из исказа присутних сведока које је суд прихватио, а из исказа сведока Стопарића несумњиво је утврђено да се у току повратка аутобусима за Пролом Бању и боравка у Пролом Бањи, међу припадницима Јединице није причало ни о чему другом сем о догађају због кога су и враћени – а то је убиство цивила у Подујеву. Сасвим је логично да су припадници ове Јединице само о томе и причали, јер је за оне који нису учествовали у предметном догађају, повратак био сасвим изненадна и необична ситуација. Разлог што наведени сведоци говоре неистину је очигледно покушај да себе и другове из Јединице заштите од кривичног гоњења. С тога суд није прихватио њихове исказе.

У току поступка саслушан је и сведок Манојловић Срђан припадник Јединице "Шкорпиони" који је био задужен за пријем и поделу оружја припадницима ове Јединице. Више пута у току саслушања овај сведок

навео је да је сваки одприпадника Јединице "Шкорпиони" био задужен аутоматском пушком калибра 7,62 мм, типа М-70 и борбеним кмплетом у који је спадало пет оквира са по 30 метака што би чинило укупно 150 метака. Ни један од припадника Јединице није задужио оружје по броју већ им је оружје он лично предавао без икакве евиденције, а раздуживали су се тако што су по повратку у Београд стављали пушке директно у камион. Ни том приликом се није вршило раздуживање ни пребројавање ни пушака ни муниције. Оружје и муницију добили су од МУП-а Републике Србије. Овај исказ поткрепљен је и садржином дописа МУП-а Републике Србије од 17.05.2005 године. Обзиром да није вршена никаква евиденција задуживања оружја припадника Јединице "Шкорпиони", то је јасно да се није могла извршити ни идентификација пушака из којих је пуцано, нити идентификација пушака које су имали припадници Јединице "Шкорпиони", ни упоредити те пушке са чаурама које су пронађене на лицу места. Овом делу исказа сведока Манојловић Срђана суд је поверовао, јер је исти поткрепљен исказима свих осталих сведока, па и самог окривљеног који је такође навео да посебног задуживања пушака по бројевима није било. Сведок Манојловић Срђан других битних сазнања, како каже, није имао, а обзиром да се ради о припаднику исте Јединице, очигледно је да ни он није хтео да изнесе друге податке, из истих разлога као и остали припадници ове Јединице који су саслушани као сведоци.

Приликом одлучивања о кривичној санкцији према окривљеном Цвјетан Саша суд је имао у виду закон који је важио у време извршења кривичног дела а који је као најтежу казну за кривично дело ратног злочина предвиђао казну затвора у трајању од 20 година. Одлучујући се за ову казну суд је имао у виду околности и начин извршења кривичног дела као и изузетну тежину штетних последица.

Суд је ценио налаз и мишљење Комисије судских вештака и исказ судског вештака др Бранка Мандића психијатра који је објаснио став Комисије вештака да су способности схватања значаја дела и могућности управљања поступцима у време извршења кривичних дела код окривљеног биле смањене, али не битно. По мишљењу вештака окривљени се презентује као уравнотежена личност чије су интелектуалне способности у границама високог просека. На емоционалном плану карактеришу га импулсивност и ригидност. Међутим, као интегрисана личност, он ова обележја личности успева да држи под контролом. Основни механизми одбране су рационализација, повишена активност и сублимација. Учешће у ратним збивањима код испитаника није оставило последицу у његовом психолошком функционисању у смислу постојања посттрауматског стресног поремећаја. Окривљени у први план поставља осећања одговорности, поштовања ауторитета, послушности и дисциплинованости. Ово је свакако последица одрастања у патријархалној породици с једне стране, а са друге стране је то и резултат избора професије за коју се у раној младости определио. Приликом анализе душевног стања окривљеног у време кривичног дела које му је стављено на терет судски вештаци имали су у виду и временски контекст у коме су се догађаји одиграли. По мишљењу вештака учешће у ратним збивањима, генерално, код свих особа доводи до осећања неизвесности, несигурности, ишчекивања као и бојазни за властиту социјалну и виталну егзистенцију, а то се свакако односи и на личност окривљеног и његово психолошко функционисање у ратним збивањима. Све

напред наведено код њега генерише стање континуиране емоционалне напетости и истовремено му снижава праг толеранције на фрустрације. То указује на могућност неодмереног и непромишљеног реаговања у одређеним провокативним ситуацијама. Када се све наведено о личности испитаника, његовом животном искуству стави у контекст кривичног дела које му се ставља на терет, по налажењу вештака способности схватања значаја дела и могућности управљања поступцима биле су смањене али не и битно. Овај став суд је у потпуности прихватио, а вештак га је објаснио и на главном претресу.

Међутим, с друге стране, суд је имао у виду чињеницу да је окривљени у време извршења кривичних дела већ био искусан војник, тако да долазак на терен где се воде оружани сукоби за њега није представљао посебно изненађење. Оно што је нарочито важно је то да нико од оштећених својим понашањем није допринео појачању емоционалне напетости или евентуалном стресу код окривљеног. Ситуација је, наиме, била таква, да су у самом граду Подујеву очигледно остали цивили и то жене, деца и старци. По доласку јединице «Шкорпиони», ови људи који су напуштали своје куће нису пружали никакав отпор већ су формирали колоне које су одлазиле из Подујева. О томе су говорили и оштећени, као и припадници САЈ-а који су тога дана такође били присутни у Подујеву. Осим тога, приликом удаљавања цивила из њихових кућа окривљени је био наоружан, као и сви остали припадници његове јединице, и ни једног тренутка неко од њих није сам ушао у кућу или у двориште. Напротив они су улазили у групама и својим понашањем очигледно уносили страх међу цивиле. Улазећи у двориште где се налазила породица Богујевци окривљени је већ видео групу жена и деце који су се тада налазили на улици, па је управо заједно са њима ушао у двориште. Стога, обзиром да се радило о женама које су у страху напуштале своје куће, претходно претресане, са својом децом коју су покушавале да заштите, њихово понашање није ни на који начин могло изазвати осећај угрожености код окривљеног. Чињеница да су и друга лица пуцала у групу цивила истовремено када и окривљени не умањује његову кривичну одговорност. Напротив, ова чињеница указује на изразито повећани степен опасности извршилаца идеје да група потпуно беспомоћних особа буде постројена уза зид и лишена живота од стране неколико наоружаних људи који из близине у ту групу пуцају и то из аутоматског наоружања. Коначно сам чин пуцања на наведени начин у групу коју чине дванаесторо деце и седам жена је у тој мери неоправдан, а последице убиства читавих породица толико тешке, да заслужују само најтежу казну. Никаквих олакшавајућих околности на страни окривљеног, који је до сада и осуђиван, није било. Стога је суд за кривично дело ратног злочина против цивилног становништва из члана 142 став 1 КЗ СРЈ окривљеног осудио на казну затвора у трајању од 20 (двадесет) година. У ову казну окривљеном је урачунато време проведено у притвору од 21.05.1999.године до 16.06.1999.године и од 15.11.2001.године до правноснажности пресуде.

Окривљени је ослобођен обавезе плаћања паушала и трошкова кривичног поступка обзиром на чињеницу да он лично нема никаквих средстава, те није ни у могућности да плати трошкове кривичног поступка и паушал суду који због тога падају на терет буџета.

Оштећени су упућени на парницу ради остваривања имовинско-правног захтева, обзиром да суд није имао довољно података да у овом кривичном поступку одлучује о имовинско-правним захтевима оштећених.

Како је Заменик јавног тужиоца у току главног претреса одустала од кривичног гоњења за кривично дело неовлашћеног држања ватреног оружја и муниције из чл.33 ст.1 Закона о оружју и муницији Републике Србије, због наступања апсолутне застарелости кривичног гоњења, то је суд, на основу чл.354 ст.1 ЗКП, за ово кривично дело према окривљеном Цвјетан Сапи одбио оптужбу.

Записничар,
Слободанка Недељковић

Председник већа-судија,
СУДИЈА ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА
ЗА ТАЧНОСТ ПРЕПИСА ПОТВРЂУЈЕ:

ПРАВНА ПОУКА:

Против ове пресуде дозвољена је жалба
Врховном суду Србије у року од 15 дана
по пријему писменог отправака пресуде а
преко овог суда.

